

SLOVENSKI

Izdeja in tiska Cenzurno podjetje Slovenski poročevalec. - Direktor: Rudi Janžaba. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. - Uredništvo: Ljubljana, Tomičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-323 do 23-324. - Uprava: Ljubljana, Tomičeva ulica št. 1/11, telefon 23-323 do 23-324. - Članiški oddelček: Ljubljana, Tivova cesta 7, telefon 21-026, za ljubljanske naročnike 20-062, za ustanjane 21-632. - Poštni predel št. 29. - Žiro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 64-KB-2-2-362. - Mesecna naročnina 330 din.

Poročevalec

NIECH ZYJE PRZYJAŹŃ I WSPÓLPRACA NARODÓW POLSKI I JUGOSLAWII

S simpatijami spremljamo napore poljskega ljudstva

Predsednik republike Josip Broz Tito je pozdravil poljske goste in v svoji zdravici med drugim poudaril, da ima Jugoslavija poljsko-nemško mejo na Odrin in Nisi za edino in trajno rešitev tega vprašanja

BEograd, 10. sept. (Tanjug) Predsednik republike Josip Broz-Tito je priredil danes v stavbi zveznega izvršnega sveta slovesno kosilo na čast partijske državne delegacije LR Poljske, ki jo vodi 1. sekretar CK Poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka in predsednik poljske vlade Jusef Cyrankiewicz.

Na kosilu so bili tudi drugi člani poljske delegacije. Z jugoslovanske strani so bili na kosilu navzoči predsednik zvezne skupščine Petar Stambolić, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Rodoljub Colaković, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, državni sekretar za zadeve narodne obrambe general armije Ivan Gošnjak, predsedniki ljudskih skupštin republik Jovan Veselinov, Djuro Pucar, Blažo Jovanović in Lazar Koljčevićki ter drugi.

Med slovesnim kosilom, ki se ga je udeležilo okrog 110 povabljencev, sta si predsednik republike Josip Broz-Tito in prvi sekretar PZDP Wladislaw Gomulka izmenjala zdravici. Kosilo je potekalo v zelo prijetnem vzdušju.

Predsednik Tito je v svoji zdravici izrazil veselje in srečo, da lahko v naši sredi pozdravi člane delegacije CK PZDP in vlade LR Poljske.

»V zgodovini naših narodov, je nadaljeval predsednik Tito, je mnogo podobnosti, ker so se morali naši narodi stoletja borovati za svobodo in neodvisnost in ogromno žrtvovali, da bi si izboljšali in obvarovali to svobodo in neodvisnost. To, kar je najbolj zblizalo naše narode v novejši zgodovini, je njihov skupni boj proti fašističnim osvajačem, skupne žrtve in trpljenje v drugi svetovni vojni. Junaška osvobodilna borba, ki so jo naredili Jugoslavi in Poljske med vojno vodili proti nemškimi okupatorjem, milijonovske žrtve Poljakov in Jugoslo-

vancev po koncentracijskih taboriščih, vse to je zapustilo trdno obočje in trajnem prijateljstvu, vsestranskem razumevanju in medsebojnem spoštovanju med našimi narodi.

Ko je predsednik Tito poudaril, da so bili že med osvobodilno borbo, v kateri so narodi Sovjetske zveze, Poljske, Jugoslavije in drugi mnogo žrtvovali, ustvarjeni pogoji za revolucionarne spremembe zgodovinskega pomena, je nadaljeval:

»Tovariši in tovarišice, lahko sam zagotovim, da so naši ljudje, ter državno in partijsko vodstvo z velikimi simpatijami pozdravili sklepe, ki so bili sprejeti na VIII. plenumu CK vaše delavske partije lani oktobra. Te simpatije so tem večje, ker je prišla vaša odločna politika do izraza v razdobju zelo kritičnega položaja na mednarodnem področju.

Naši ljudje, mi val, s posebnimi simpatijami spremljamo napore vaše partije, delavskega razreda, vsega ljudstva in vodstva, da bi prebrodili sedanje

Diplomatska kronika

BEograd, 10. sept. Predsednik republike Josip Broz-Tito je danes v Belom dvorcu sprejel novoimenovanega izrednega poslanca in pooblaščenega ministra Izraela Abrahama Deroma, ki mu je izročil poverilnice. Pri izročitvi sta bila navzoča državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović in šef protokola predsednika republike Sloven Smolčič.

Predsednik republike se je nato prisrčno pozdravil s Jusefom Cyrankiewiczem, Adamom Rapackim, članom politbiroja PZDP in zunanjim ministrom, Edwardom Ochabom, članom politbiroja PZDP in ministrom za kmetijstvo in drugim poljskim funkcionarji, ki spremljajo delegacijo: z Marijo Wierno, generalnim direktorjem v ministrstvu za zunanje zadeve, Juzefom Czesakom, sekretarjem zunanjepolitičnega komisije v CK

Polaganje venca

BEograd, 10. sept. Meštrovitev spomenik Neznanemu junaku na Avali je danes opoldne sprejel prekrasen venec iz belih stadiol in rdečih nageljnov, na katerem je bil napis: »Od delegacije CK poljske združene delavske partije in ministrskega sveta LR Poljske«. V knjigo na vrhu Avale pa je tov. Gomulka napisal: »V čast borcev za svobodo Jugoslavije - v imenu delegacije poljskega naroda...« - sledijo podpisi Wladislawa Gomulke, Juzefa Cyrankiewicza, Adama Rapackega in Edwarda Ochaba.

Visoke goste je na Avali sprejel komandant beogradskega vojnega področja generalni polkovnik Kosta Nagy, ki jim je po polaganju venca tudi na kratko opisal potek borbe za osvoboditev Beograda oktobra 1944. leta. Po pregledu častne čete so se nato visoki poljski gostje odpravili v svojo rezidenco v starem dvorcu na Dedinju.

ga vojnega področja generalni polkovnik Kosta Nagy, ki jim je po polaganju venca tudi na kratko opisal potek borbe za osvoboditev Beograda oktobra 1944. leta. Po pregledu častne čete so se nato visoki poljski gostje odpravili v svojo rezidenco v starem dvorcu na Dedinju.

Mnogo zastav je pozdravilo visoke goste in prijateljske Poljske in jih spremljalo vse od zemunskega letališča do njihove rezidence v starem dvorcu na Dedinju. V pozdrav so dobili mnogo cvetja: izročili so jim ga

narji, generali JLA ter javnimi in kulturnimi delavci. Nekoliko pred desetjo uro se je nad Zemunom sbrskastozaveščito posebno letalo poljske delegacije. Od jugoslovanske meje do zemunskega letališča so letalo spremljali reaktivna letala jugoslovanskega vojnega letalstva. Medtem ko je letalo pristajalo, je enkratnik reaktivnih letal v nizkem poletu nad letališčem jermalo slovo od gostov, ki jih je bila spremlila do Zemuna.

Letalo, s katerim so se pripeljala poljska delegacija, je pristalo dajec na letališču. Zacelelo se je bližati pristajalnemu položju, pred katerim je tov. Tito čakal, da stisne roko legendarnemu Wjelslawu - prve-mu sekretarju Združene delavske partije Gomulki in drugim članom delegacije.

Ko so se propelerji »Ljudina« ustavili, se je na vratih letala pojavil prvi Wladislaw Gomulka v sivi obleki in ves nasmehnan je na stopnicah mahal svojim jugos. tovarišem. Predsednik Tito mu je stopil naproti ter objel in poljubil dragega gosta iz Poljske.

Predsednik republike se je nato prisrčno pozdravil s Jusefom Cyrankiewiczem, Adamom Rapackim, članom politbiroja PZDP in zunanjim ministrom, Edwardom Ochabom, članom politbiroja PZDP in ministrom za kmetijstvo in drugim poljskim funkcionarji, ki spremljajo delegacijo: z Marijo Wierno, generalnim direktorjem v ministrstvu za zunanje zadeve, Juzefom Czesakom, sekretarjem zunanjepolitičnega komisije v CK

za medsebojno izmenjavo koristnih iskustev. Prepričan sem, da je dosedanja izmenjava iskustev med obema našima državama rodila zelo koristne zadeve in da bo vsaka nadaljnja izmenjava teh iskustev ter izmenjava istih državami še bolj prispevala k izgradnji socializma na sploh. Videli smo, da se kljub različnim pogojem ravnanja v naših dveh državah niso pojavljale nobene motnje, da naši odnosi zelo naglo in

»Dragi tovariši, je nadaljeval predsednik Tito, naši dve državi sta, ker sta bili žrtvi agresije, življenjsko zainteresirani za ohranitev evropske varnosti in splošnega mira na svetu. Razumljivo je, da mi ter ves miroljubni svet danes s tolikšno pozornostjo gledamo na vprašanje razorožitve in priključitve maksimalnih naporov, ki naj bi privedli do uspeha. Upamo, da bodo države, ki se udeležujejo pogajanj, razumele polno odgovornost pred človeštvom.

Prav tako se zavedamo, da je za mir in varnost danes eno izmed najvažnejših vprašanj nemško vprašanje. Doselej se je pokazalo, da tega vprašanja ni mogoče reševati brez vzdušja zaupanja in razumevanja in brez udeležbe nemškega naroda. Pri tem ne smemo pozabljati na pravice evropskih narodov do garancije mira in varnosti v okviru sistema evropske varnosti. Zato, izhajajoč od pravice poljskega naroda ter varnosti Evrope in interesov mira v tem delu sveta, imamo poljsko-nemško mejo na Odrin in Nisi za edino in trajno rešitev.«

Ko je poudaril pomen odnošajev med socialističnimi državami in gibanji in pozitivni proces, ki se zdaj odvija v tem smislu, je predsednik Tito dejal: »V izgradnji socializma gresta naši dve državi po poteh, ki sta naravni posledici specifičnih zgodovinskih in drugih razmer v naših državah. Ta pota bogate splošne prakse socialistične izgradnje in so pomemben izver

se uspešno napredujejo in da postaja prijateljsko sodelovanje med Poljsko in Jugoslavijo sestavni del politike ene in druge države.«

Na koncu je predsednik Tito izrazil prepričanje, da bo obisk poljske delegacije še okrepljeno sodelovanje med obema državama in je nazdravil tovarišema Gomulki in Cyrankiewiczu ter drugim gostem, na predku LR Poljske in trajnemu prijateljstvu ter vsestranskemu sodelovanju med narodi obeh socialističnih držav.

cialističnim državam, zaradi česar so se lahko veselili samo naši sovražniki.

Wladislaw Gomulka je nato govoril o podobni usodi, ki je spremljala narode Poljske in Jugoslavije, ki so stoletja živeli podjarmljeni in razvojeni. V obeh državah sta partiji delavskega razreda stali med hitlerjevsko okupacijo pogumno na čelu naroda v boju za ponovno pridobitev neodvisnosti, ki so jo bile uničile buržoasne vlade. Poljaki in Jugoslo-

vi, da Poljaki danes poznajo in visoko cenijo pridobitve socialistične izgradnje v Jugoslaviji. Prav tako pa je lahko ponosno poljsko ljudstvo nad tistim, kar je zgradilo in ustvarilo v zadnjih letih za ceno velikih naporov in žrtve.

»Sedaj, po lanskem VIII. plenumu CK naše partije, ki je ustvaril boljše možnosti za pravilno reševanje nalog socialistične izgradnje v naši državi, ne varčujemo s silami, da bi prebrodili naše težave, okreplili oblast delovnih ljudi, dvignili življenjsko raven ljudstva, utrdili sodelovanje med socialističnimi državami na naših bratskega prijateljstva, enokopravnosti, medsebojne pomoči in suverenosti.«

Wladislaw Gomulka se je nato zahvalil za zaupanje in simpatije, ki jih Jugoslavi gojijo do socialističnih sprememb na Poljskem. Izrazil je prepričanje, da bo sedanji prijateljski sestanek okrepljen enotnost mednarodnega delavskega gibanja ter zblizal vse socialistične države v skladu s leninisti-

mi načeli enakopravnosti in internacionalizma. Našim skupnim idealom in skupnim socialističnim ciljem ustrezajo skupna prizadevanja naših držav za popuščanje mednarodne napetosti, za miroljubno koeksistenco med državami z različno družbeno-politično ureditvijo, za okrepitev mira v Evropi.

Za naše narode in za vse človeštvo ni v sedanjem trenutku nič važnejšega, kot je preprečevanje nove vojne katastrofe, ki utegne uničiti celo obstoj človeške družbe. Nevarnost za mir v Evropi izhaja predvsem iz dejstva, da je Nemčija še vedno zapleten klobučev nevarnih nasprotij, ker v Zahodni Nemčiji še vedno podpirajo maševalne sile militarizma in revizionizma, ki nam skušajo kratiti nedotakljivo mejo, mejo mira na Odrin in Nisi. Nevarnost za mir je tudi trmasta kolonialna politika zahodnih držav, ki skušajo obrzati oblast še nad številnimi narodi in njihovimi bogastvi v nasprotju s svobodoljubnimi prizadevanji teh narodov.

Proti tej nevarnosti, ki ogroža ne le samo Poljsko - katere zahodne meje bi hoteli nemški revanžisti ogroziti - pač pa tudi vse socialistične države in narode vse Evrope in drugih celin, je najboljšo jamstvo solidarnost socialističnih držav in boj vseh miroljubnih sil za razorožitev, prepoved orožja za množično uničevanje, za sistem kolektivne varnosti.

Preporod prisrčnega in starega prijateljstva

Generalni sekretar PZDP Wladislaw Gomulka je v zdravici izrazil veselje nad obiskom v Jugoslaviji in poudaril, da je treba vsestransko razvijati medsebojne politične, gospodarske in kulturne stike

Generalni sekretar PZDP Wladislaw Gomulka je v odgovor na zdravico predsednika Tita izrazil veselje nad obiskom v FLRJ in poudaril, da sedanje srečanje priča ne samo o normalizaciji poljsko-jugoslovanskih odnošajev, temveč o preporodu starega in pričetnega prijateljstva med obema državama a. Nadaljeval je:

»Naša partija, poljski delavski razred in vse ljudstvo so s občutkom globokega olajanja pozdravili likvidacijo obdobja nesoglasij in nesporazumov, katerih Jugoslavija ni kriva in ki so ji delali krivico ter hkrati škodovali mednarodnemu delavskemu gibanju in vsem so-

vani se v tej borbi žrtvovali milijone svojih ljudi. Junaštvo jugoslovanskega partizanskega gibanja in polet narodnoosvobodilnega boja pod vodstvom komunistične partije in tovariša Tita, vse to je vzbujalo občudovanje borbene Poljske. Wladislaw Gomulka je pouda-

mi načeli enakopravnosti in internacionalizma. Našim skupnim idealom in skupnim socialističnim ciljem ustrezajo skupna prizadevanja naših držav za popuščanje mednarodne napetosti, za miroljubno koeksistenco med državami z različno družbeno-politično ureditvijo, za okrepitev mira v Evropi.

Za naše narode in za vse človeštvo ni v sedanjem trenutku nič važnejšega, kot je preprečevanje nove vojne katastrofe, ki utegne uničiti celo obstoj človeške družbe. Nevarnost za mir v Evropi izhaja predvsem iz dejstva, da je Nemčija še vedno zapleten klobučev nevarnih nasprotij, ker v Zahodni Nemčiji še vedno podpirajo maševalne sile militarizma in revizionizma, ki nam skušajo kratiti nedotakljivo mejo, mejo mira na Odrin in Nisi. Nevarnost za mir je tudi trmasta kolonialna politika zahodnih držav, ki skušajo obrzati oblast še nad številnimi narodi in njihovimi bogastvi v nasprotju s svobodoljubnimi prizadevanji teh narodov.

Proti tej nevarnosti, ki ogroža ne le samo Poljsko - katere zahodne meje bi hoteli nemški revanžisti ogroziti - pač pa tudi vse socialistične države in narode vse Evrope in drugih celin, je najboljšo jamstvo solidarnost socialističnih držav in boj vseh miroljubnih sil za razorožitev, prepoved orožja za množično uničevanje, za sistem kolektivne varnosti.

V težnji po teh zvišenih miroljubnih smotih se ljudska Poljska solidariža s svojim sosedom in zaveznikom, prvo in najmočnejšo socialistično državo - Sovjetsko zvezo. Solidariziramo se s Ljudsko republiko Kitajsko, z vsemi državami, ki žele mir in branijo pravice vsakega naroda do neodvisnega življenja.

Prav tako kot vi smo življenjsko zainteresirani, da bi oboroževalna tekma preustila mesto razorožitvi, delitev na vojaške bloke pa zamenjali s sistem kolektivne varnosti. V polnem obsegu cenimo vašo politiko dejavne koeksistence in vidimo v tem široko možnost za plodno sodelovanje naših držav.

Izhajajoč iz teh postavk, sodimo, da moramo naše medsebojne, politične, ekonomske in kulturne stike oblikovati tako, da bo ustrezalo vsestranskemu razvoju le-teh.

Dragi tovariši! Prepričan smo, da bomo v razgovorih, ki se bodo začeli danes in za katere sta od prvega trenutka značilna prijateljska in medsebojna zaupanje, prišli do koristnih zaključkov, ki bodo ustrezali koristim naših partij in naših narodov.

V imenu poljske delegacije nazdravljajm gostitelju, dragemu tovarišu Titu!

Na vaše zdravje, tovariši, za napredek bratskih jugoslovanskih narodov, za napredek Zveze komunistov Jugoslavije, za prisrčno in trajno prijateljstvo med našima partijama in našimi narodi!

Program obiska v Sloveniji
LJUBLJANA, 10. sept. Poljska partijska in državna delegacija, ki jo vodi generalni sekretar poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka in predsednik poljske vlade Juzef Cyrankiewicz, bo prispela v Ljubljano v četrtek, 12. septembra. Poljske goste bodo dopoldne na železniški postaji sprejeli naši vidni politični in javni delavci.

Predvidevajo, da bodo člani poljske delegacije obiskali »Litostroj«, kjer se bodo razgovarjali s predstavniki delavskega sveta in si ogledali tovarno, obiskali pa bodo še okrajni ljudski odbor Ljubljana ter se udeležili slovesnega kosila v prostorih izvršnega sveta LRS. Popoldne bodo poljski gosti odpotovali iz LR Slovenije. To bo tretji dan obiska poljske partijske in vladske delegacije v naši državi.

PREBIVALCI LJUBLJANE!
V ČETRTEK, 12. T. M. OB 8.30 PRIDE V LJUBLJANO DELEGACIJA CK POLJSKE ZDRUŽENE DELAVSKE PARTIJE IN VLADE DEMOKRATIČNE REPUBLIKE POLJSKE.
SKUPEN BOJ ZA NEODVISNOST IN ENAKOPRAVNOST NARODOV, ZA MIR V SVETU, PA TUDI PODOBEN BOJ ZA NJUNO NEODVISNOST V NEDAVNI PRETEKLOSTI JE ZDRUŽIL JUGOSLAVIJO IN POLJSKO V ISKRENE PRIJATELJSKE ODNOSAJE.
POLJSKI NAROD IN NEGOVO VODSTVO SI DANES, PRAV TAKO KOT NOVA JUGOSLAVIJA, PRIZADEVATA USTVARITI V SKLADU S SVOJIMI POGOJI NOV IN NAPREDNEJŠI DRUŽBENI RED.
OBISK DELEGACIJE S TOVARIŠEMA WLADISLAWOM GOMULKO IN JUZEFOM CYRANKIEWICZEM NA ČELU BO VELIK PRISPEVEK K MEDSEBOJNI IZMENJAVI IZKUŠENJ, ENAKOPRAVNEMU SODELOVANJU, BOJU ZA MIR IN NAPREDEK CLOVEŠTVA.
LJUBLJANCI!
DRAGE GOSTE BO SLOVENIJA LAHKO NEPOSREDNO POZDRAVILA SAMO V NAŠEM GLAVNEM MESTU.
POJDIMO NA ULICE IN OB SREČANJU S POLJSKIMI GOSTI MANIFESTIRAJMO ZA PRIJATELJSTVO POLJSKE IN JUGOSLAVIJE!
GOSTJE BODO KRENILI S SVOJIM SPREMOVSTVOM IZPRED KOLODVORA PO MASARYKOVU, TITOVU, GOSPOSVETSKI IN CELOVSKI CESTI NA OBISK V LITOSTROJ.
OKRAJNI ODBOR SZDL
Ljubljana

uspešno napredujejo in da postaja prijateljsko sodelovanje med Poljsko in Jugoslavijo sestavni del politike ene in druge države.«

Na koncu je predsednik Tito izrazil prepričanje, da bo obisk poljske delegacije še okrepljeno sodelovanje med obema državama in je nazdravil tovarišema Gomulki in Cyrankiewiczu ter drugim gostem, na predku LR Poljske in trajnemu prijateljstvu ter vsestranskemu sodelovanju med narodi obeh socialističnih držav.

cialističnim državam, zaradi česar so se lahko veselili samo naši sovražniki.

Wladislaw Gomulka je nato govoril o podobni usodi, ki je spremljala narode Poljske in Jugoslavije, ki so stoletja živeli podjarmljeni in razvojeni. V obeh državah sta partiji delavskega razreda stali med hitlerjevsko okupacijo pogumno na čelu naroda v boju za ponovno pridobitev neodvisnosti, ki so jo bile uničile buržoasne vlade. Poljaki in Jugoslo-

vi, da Poljaki danes poznajo in visoko cenijo pridobitve socialistične izgradnje v Jugoslaviji. Prav tako pa je lahko ponosno poljsko ljudstvo nad tistim, kar je zgradilo in ustvarilo v zadnjih letih za ceno velikih naporov in žrtve.

»Sedaj, po lanskem VIII. plenumu CK naše partije, ki je ustvaril boljše možnosti za pravilno reševanje nalog socialistične izgradnje v naši državi, ne varčujemo s silami, da bi prebrodili naše težave, okreplili oblast delovnih ljudi, dvignili življenjsko raven ljudstva, utrdili sodelovanje med socialističnimi državami na naših bratskega prijateljstva, enokopravnosti, medsebojne pomoči in suverenosti.«

Wladislaw Gomulka se je nato zahvalil za zaupanje in simpatije, ki jih Jugoslavi gojijo do socialističnih sprememb na Poljskem. Izrazil je prepričanje, da bo sedanji prijateljski sestanek okrepljen enotnost mednarodnega delavskega gibanja ter zblizal vse socialistične države v skladu s leninisti-

mi načeli enakopravnosti in internacionalizma. Našim skupnim idealom in skupnim socialističnim ciljem ustrezajo skupna prizadevanja naših držav za popuščanje mednarodne napetosti, za miroljubno koeksistenco med državami z različno družbeno-politično ureditvijo, za okrepitev mira v Evropi.

Za naše narode in za vse človeštvo ni v sedanjem trenutku nič važnejšega, kot je preprečevanje nove vojne katastrofe, ki utegne uničiti celo obstoj človeške družbe. Nevarnost za mir v Evropi izhaja predvsem iz dejstva, da je Nemčija še vedno zapleten klobučev nevarnih nasprotij, ker v Zahodni Nemčiji še vedno podpirajo maševalne sile militarizma in revizionizma, ki nam skušajo kratiti nedotakljivo mejo, mejo mira na Odrin in Nisi. Nevarnost za mir je tudi trmasta kolonialna politika zahodnih držav, ki skušajo obrzati oblast še nad številnimi narodi in njihovimi bogastvi v nasprotju s svobodoljubnimi prizadevanji teh narodov.

Proti tej nevarnosti, ki ogroža ne le samo Poljsko - katere zahodne meje bi hoteli nemški revanžisti ogroziti - pač pa tudi vse socialistične države in narode vse Evrope in drugih celin, je najboljšo jamstvo solidarnost socialističnih držav in boj vseh miroljubnih sil za razorožitev, prepoved orožja za množično uničevanje, za sistem kolektivne varnosti.

Slovesni sprejem v Zemunu

(Nadaljevanje s 1. strani)
ja oddelka v ministrstvu za zunanje zadeve.
Za lepe šope cvetja, ki so jih članom poljske partijske in vladne delegacije izročili starije beograjske pionirji, so se poljski gostje zahvalili in poljubili najmlajše zastopnike na letališču.

Predsednik Tito je nato poljskim gostom predstavil predsednika zvezne ljudske skupštine Petra Stamboljca, podpredsednika zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja, Aleksandra Rankovića in Rodoljuba Čolakovića, državnega sekretarja za zunanje zadeve Kočo Popovića, državnega sekretarja za narodno obrambo generala Gošnjaka in predsednika ljudskih skupščin Srbije, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Crne gore — Jovana Veselinova, Djura Pucarja, Lazarja Košćerkega in Blaža Jovanovića, kakor tudi člana CK ZKJ Rata Dugonića, generalnega podpolkovnika Nikolo Ljubiča in našega veleposlanika v Varšavi Milorada Milatovića.

ki so dodeljeni poljski partijski in vladni delegaciji kot spremljevalci.
Pred časnim bataljonom je tedaj zadonel ostro povelje: »Mirno! Pozdrav na desno!« Vse je utihnilo. Zvočni poljske in jugoslovanske himne so pričakovali vse navzoče na mestu. Čuli so se koraki poveljnika častnega bataljona podpolkovnika Luja Lukiča, ki se je ustavil pred Gomulko, pozdravil s sabljo in raportiral: »Tovariši prvi sekretar, častni bataljon je razporejen v vašo čast in pripravljen za pregled!«

Ko so tovariši Gomulka, Cyrankiewicz in Tito pregledali častni bataljon, je tov. Gomulka pozdravil vojske, ti pa so mu odgovorili z gromkim »Zdravo!«. Visokim poljskim gostom so nato predstavili druge jugoslovanske funkcionarje in osebe poljskega veleposlanstva v Beogradu.

Prvi sekretar CK PZPD tovariš Wladislaw Gomulka je nato pred mikrofonom radia Beograd prebral naslednji pozdravni govor:

POZDRAVNI GOVOR GOMULKE

Dragi tovariši in prijatelji!
V imenu delegacije centralnega komiteja poljske združene delavske partije in vlade Ljudske republike Poljske ter v svojem imenu prisrčno pozdravljam navzoče zastopnike centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in vlade Federativne ljudske republike Jugoslavije pod vodstvom tovariša Josipa Broza - Tita. V imenu poljskega naroda iz vsega srca toplo pozdravljam bratske jugoslovanske narode in prebivalce vašega lepega glavnega mesta Beograda.

no v ognju bojev proti skupnemu sovražniku — hitlerjevskemu fašizmu.
Prijateljstvo, ki nas druži, črpa svojo moč iz globoke idejne povezanosti, iz skupne ideje socializma in proletarskega internacionalizma. Dnevno ustvarjalno delo naših narodov za zgraditev socializma ob upoštevanju danih pogojev v vsaki državi, to je vir moči in življenjske sile prijateljskih čustev, ki večinoma naše narode. Ta čustva imajo trajne in trdne temelje.
Danes se po dolgem času srečujemo kot stari prijatelji, ki jih je razdvojila močnja usoda, ki pa zato tem višje cenijo vrednost vzpostavljenega prijateljstva in so tembolj odločeni ohraniti ga. Tudi naši narodi po odstranitvi umetnih ovir,

Z velikim veseljem smo prvič stopili na jugoslovanska tla. Naš obisk, dragi tovariši in prijatelji, ni navaden, diplomatski, pač pa izraz globokega prijateljstva med našimi narodi, prijateljstva, ki je prekale-

Množice ljudi so navdušeno pozdravljale poljske in naše voditelje v Zemunu, na poti med Zemunom in Beogradom, predvsem pa na beograjskih ulicah, kjer je bil špalir ljudi tako gost, da se je mogla kolona avtomobilov le počasi premikati naprej skozi živi zid Beograščanov, ki so danes slavili praznik poljsko-jugoslovanskega prijateljstva.
M. P.

Protokolarna obiska predstavnikov obeh držav

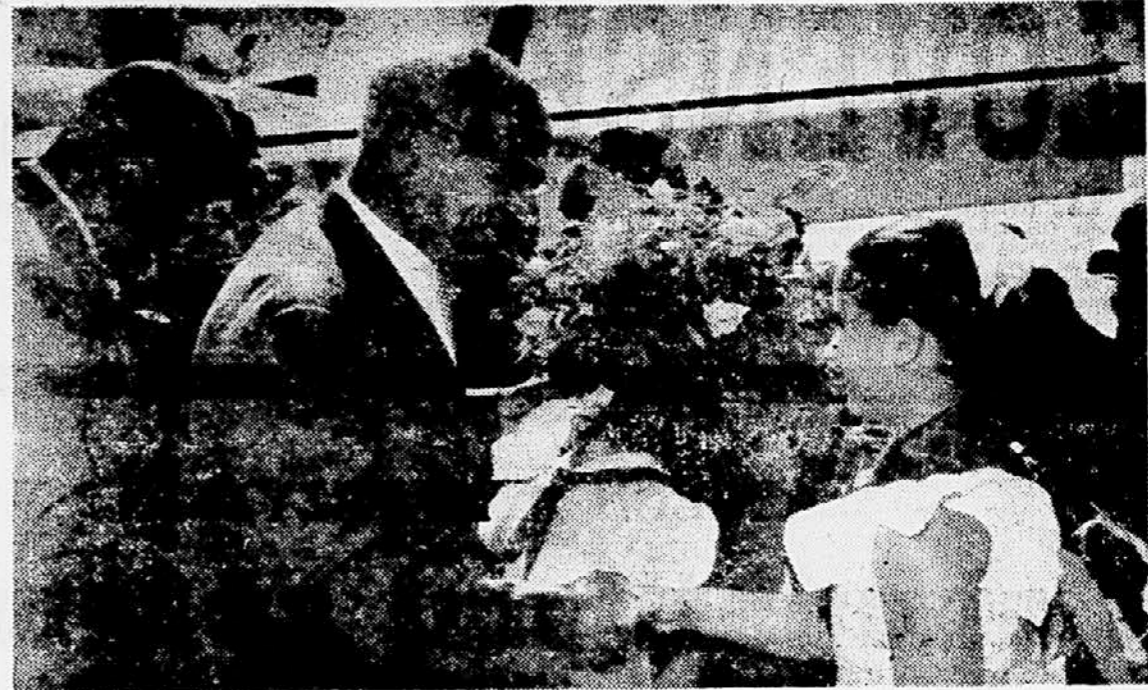
BEograd, 10. sept. (Taniug). Prvi sekretar poljske združene delavske partije Wladislaw Gomulka in predsednik poljske vlade Juzef Cyrankiewicz, ki vodita poljsko partijsko in državno delegacijo, sta danes ob 12.30 obiskala predsednika republike Josipa Broza-Tita. Z njima so bili tudi ostali člani poljske delegacije.

V velikem salonu v Belem dvorcu, kjer je predsednik Tito sprejel svoje goste, so bili tudi podpredsednika zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Ranković, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, član zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović, jugoslovanski veleposlanik na Poljskem Milorad Milatović in drugi.

Poljski partijski in državni voditelji so se pomudili v prisrčnem razgovoru s predsednikom Titom kakor pol ure.

Pozneje je predsednik republike Josip Broz-Tito vrnil obisk setoma poljske delegacije na dvoru na Dedinju.

Računajo, da vrednost sklenjenih pogodb znatno presega znesek 1 milijarde dinarjev.
V razgovorih s predstavniki domačih in tujih podjetij je poudarjen vtis, da so eni kot drugi zadovoljni z zanimanjem, ki ga vzbujajo njihovi proizvodi in vrstah kupecv. Na sprejemu, ki so ga danes priredili predstavniki češkega paviljona za razstavljalce, ki sodelujejo na velesojmu, se je zvedelo na primer, da so češko-slovaška podjetja sklenila oziroma da so pred sklepanjem zelo obsežnih pogodb.
Prav tako poudarjajo to tudi predstavniki poljskega paviljona. Na enem izmed podobnih sestankov, ki je bil pred nekaj dnevi, je g. Walter Clyde, šef ameriške trgovinske

Ve iko zanimanje za volitve

Celje, 10. sept. Današnje posvetovanje predsednikov in sekretarjev občinskih odborov SZDL v celjskem okraju v zvezi s pripravami na bližnje volitve je pokazalo, da so vodstva političnih organizacij občin v glavnem zadovoljivo opravila prvo delo in dala spodbude za široko aktivnost osnovnih organizacij SZDL in njenih članov. Tudi sestanki, ki so jih pripravile osnovne organizacije SZDL po vaseh, so potrdili, da vlada med prebivalstvom veliko zanimanje za volitve in za izbi-

kandidatov ter da volivci kritično ocenjujejo dosedanje delo ljudskih odborov, kakor tudi delo odbornikov. To so najbolje potrdili prvi zbori volivcev, ki so se začeli in bodo v okraju končani najpozneje do 28. t. m. Če sodimo po dosedanjih izbirih kandidatov, je moč sklepati, da bo v občinski ljudske odbore prišlo precej novih ljudi, ki so si z dosedanjim delom pridobili zaupanje volivcev. Med kandidati je tudi več žena, zlasti pa več mladih ljudi, kot jih je bilo doslej. Hvalevredna je ugotovitev, da je precej mladin zlasti med kandidati za zbornice proizvajalcev.

Zanimiva je nadalje ugotovitev, da imajo volivci zelo različna stališča do kandidatov. Medtem ko so le redki primeri, kjer so se volivci odločili le za enega kandidata, pa so pogosti pojavi, ko postavljajo po dva, ponekod pa tudi po več kandidatov. Kolikor je to stališče pogojeno z najboljšo izbiro, je seveda v redu, v kolikor pa gre samo zato, da bi tako imenovani glavni kandidat dobil še so-kandidata, ne glede na njegove zmožnosti in voljo do dela v

ljudskem odboru, pa volivci in mnogokrat tudi politični aktivisti pozabljajo, da pri tem ne gre toliko za število kandidatov, kot bolj za njihovo izbiro. Po dosedanjih izbirih kandidatov se tudi zdi, da so volivci pozabili na delovne ljudi v najzanimivejših družinah.
Prvi zbori volivcev so potrdili, da je uveljavljeno pravilo: kakršna osnovna organizacija SZDL, tak zbor volivcev. Zato naj bodo nekateri neuspešni zbori volivcev preje opozorilo političnim organizacijam, da bo treba bolj zagrabiti za delo, kot po navadi za iskanje krivcev drugje, daštravno bi to za en ali dva slučaja vendarle držalo.

Odločitev nekaterih občinskih in osnovnih organizacij SZDL, da bodo po končanem izboru volivcev priredile več množičnih sestankov, na katerih bodo ponovno proučevali probleme občega, pa tudi širšega značaja, je umestna. Prav bi bilo, da bi to prakso osvojili vsi, tako da bi čas do volitev pomenil aktivizacijo vseh političnih organizacij in njenih članov.
M. B.

Prve pogodbe na zagrebškem velesojmu

Zagreb, 10. sept. Podjetja jugoslov. kovinsko-predelovalne industrije in strojegradnje ter tekstilne in keramične industrije so včeraj in danes sklenila prve pogodbe na zagrebškem velesojmu. Valjarna v Sevoju, tovarna »Prvomajska« in uvozno podjetje »Ferimport« so sklenili pogodbe za okrog 330 milijonov dinarjev. Z uvozniki iz Arabije, Sirije, Egipta in Iraka je »Ferimport« sklenil tudi dobavo jugoslov. proizvodov v vrednosti okrog 200.000 dolarjev. Predstavniki podjetij »Marasca«, »Kalinik« in »Sloboda«, nadalje tovarne pohištva v Mariboru in Varaždinu ter druga podjetja so prav tako začela s sklepanjem prvih poslovnih aranžmajev.

Računajo, da vrednost sklenjenih pogodb znatno presega znesek 1 milijarde dinarjev.
V razgovorih s predstavniki domačih in tujih podjetij je poudarjen vtis, da so eni kot drugi zadovoljni z zanimanjem, ki ga vzbujajo njihovi proizvodi in vrstah kupecv. Na sprejemu, ki so ga danes priredili predstavniki češkega paviljona za razstavljalce, ki sodelujejo na velesojmu, se je zvedelo na primer, da so češko-slovaška podjetja sklenila oziroma da so pred sklepanjem zelo obsežnih pogodb.
Prav tako poudarjajo to tudi predstavniki poljskega paviljona. Na enem izmed podobnih sestankov, ki je bil pred nekaj dnevi, je g. Walter Clyde, šef ameriške trgovinske

misije, dejal, da je v Ameriki veliko zanimanje za nakup jugoslov. lesa, pohištva, narodnih umetnin, kakor tudi za surovine, predvsem za svinec, cink, antimon in živo srebro. ZDA pa bi po njegovih besedah, poleg velikega števila najrazličnejših predmetov lahko izvozili v Jugoslavijo opremo za kmetijstvo.

VOLILNE PRIPRAVE NA HRVATSKEM

Zagreb, 10. sept. Na prvih zborih volivcev, ki so se dni v Hrvatskem Zagorju, Slavoniji, Liki in drugih krajih Hrvatske, predlagajo kandidata za nove odbornike ljudskih odborov občin in okrajev.

V predvolilnih pripravah se seznanja volivci o delu ljudskih odborov v preteklih petih letih. Po podatkih ljudskega odbora okraja Gospić je bilo okrog 5 milijard dinarjev investiranih v Liki v zadnjih petih letih v razne veje gospodarstva, kar je omogočilo, da se je vrednost proizvodnje v tem okraju skoraj podvojila. V prosveti je bilo vloženih okrog 800 milijonov dinarjev, osemletno solanje pa je zajelo okrog 90% solobveznih otrok. Ko razpravljajo o novih nalogah, volivci posebno

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

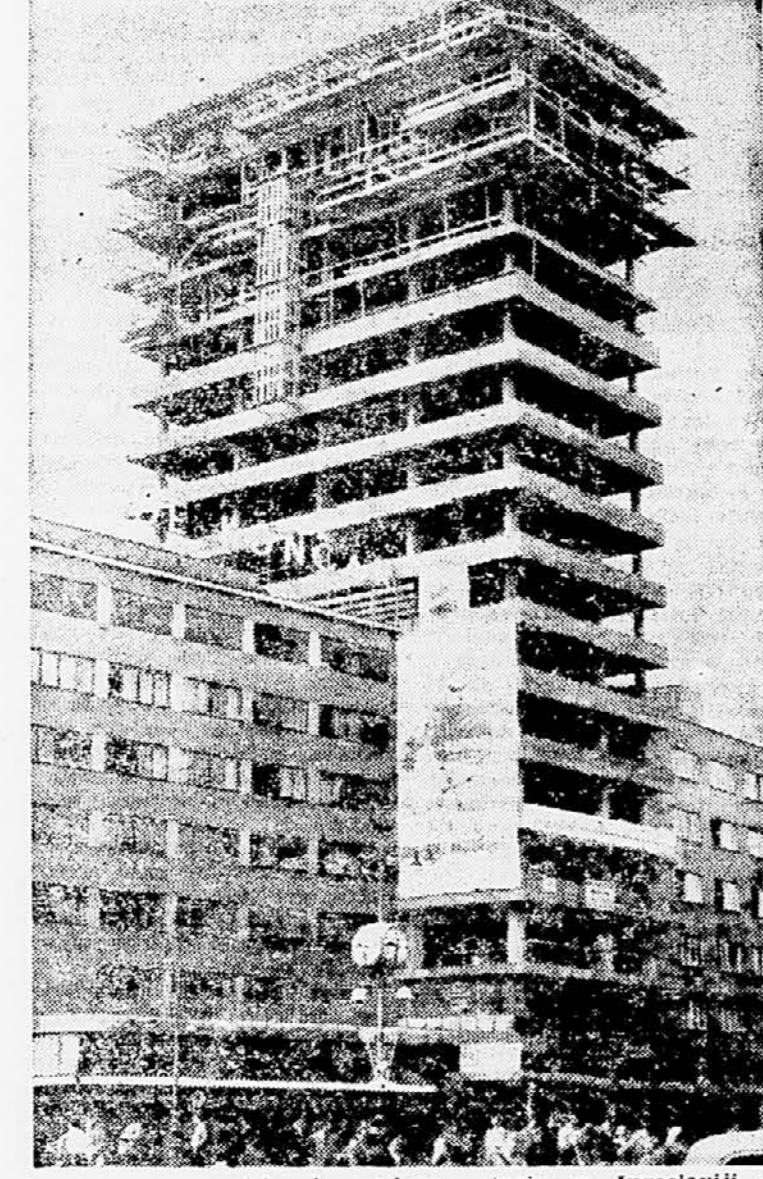
Poročilo o zbiranju 126. kola, ki je bilo dne 10. IX. 1957 v Zagrebu

Številke, ki se končajo s	so zadele	dobitek
jejo s spodaj označenimi številkami		dinarjev
100	2.000	
82290	40.000	
34900	80.000	
192310	100.000	
112	2.000	
75472	40.000	
333852	100.000	
503612	100.000	
039182	100.000	
010892	100.000	
223562	400.000	
3	200	
3333	10.200	
1953	20.200	
44483	40.200	
80173	40.200	
32263	40.200	
16943	60.200	
19963	80.200	
577743	100.200	
334	6.000	
2484	20.000	
27164	60.000	
40014	80.000	
430834	606.000	
75	1.000	
935	4.000	
5445	20.000	
49145	40.000	
60695	40.000	
63685	80.000	
329205	100.000	
556	2.000	
9346	10.000	
24216	80.000	
596216	100.000	
469026	200.000	
37	800	
947	2.000	
3337	10.800	
85817	40.000	
38517	40.000	
60977	40.000	
78177	60.000	
205337	100.800	
140827	100.000	
464317	100.000	
587227	100.000	
225077	100.000	
409467	100.000	
8	200	
38	600	
248	2.200	
518	8.200	
93818	60.200	
399588	100.200	
280138	100.600	
527348	100.200	
028528	1.000.200	
49	1.000	
719	4.000	
3939	10.000	
5569	10.000	
90289	60.000	
189889	100.000	
017229	200.000	

Skupno 156018 dobitkov in 5 pramlj v skupni vrednosti 89.400.000 dinarjev.

V Sloveniji: 400.000 d na št. 223562 v Novi Gorci, 100.000 dn na št. 333852 v Celju, po 80.000 štirje dobitki v Ljubljani, dva v Mariboru in eden v Domžalah.

NEBOTIČNIK NA TRGU REPUBLIKE V ZAGREBU

Nova stanovalska in poslovna stavba v Zagrebu — zagrebški nebotičnik — bo kmalu pod streho. Zanj so porabili okoli 50 tovarnih vlakov ali 1600 vagonov različnega gradiva. S svojimi 16 nadstropji in 17. v obliki terase bo to najvišja zgradba Zagreba, razen katedrale. V kratkem bodo začeli vgrajevati aluminijasti opaž okoli cele zgradbe in prav tako bodo vsa okna iz aluminija s posebnim mehanizmom za odpiranje in zasenčenje.

Posvetovanje o strokovnem usposabljanju začasnó nezaposlenih

Zagreb, 10. sept. Strokovno usposabljanje in prekvalifikacija začasnó nezaposlenih je bilo poglavito vprašanje, o katerem so danes razpravljali na posvetovanju, ki ga je organiziral sekretariat za delo zveznega izvršnega sveta.
Na posvetovanju, ki mu prisostvujejo predstavniki republiških birojev za posredovanje dela, so poudarjali, da predstavljajo največje število začasnó nezaposlenih nekvalificirani delavci, posebno žene, zatem mladi delavci, ki so se komaj izučili stroke in ki nimajo še dovolj delovnih izkušenj.
Da bi bilo omogočeno čim hitreje zaposlovanje omenjenih delavcev in uslužbencev, je bilo na posvetovanju rečeno, da bi bilo prav v prvi vrsti utrditi poklice, v katerih je občutno pomanjkanje strokovnega kadra in na podlagi tega izdelati organizacijo in plan strokovnega usposabljanja nezaposlenih. Po tezah zveznega sekretariata za delo bi bili z različnimi oblikami strokovnega usposabljanja v prvi vrsti zajeti delavci od 18. do 40. leta. Največjo pozornost bi bilo treba posve-

tim tistim, ki nimajo doslej nobene strokovne izobrazbe, potem pa delavcem, ki se ne morejo zaposliti v svoji stroki zaradi tega, ker je prepolna kadrov. Vojaški vojni invalidi in invalidi dela bodo prav tako zajeti v sistem dopolnilnega usposabljanja za razne veje dejavnosti.

Maršal Jugoslavije sprejel delegacijo JVM

BEograd, 10. sept. Ob 15-letnici Vojne mornarice je vrhovni komandant obojevojenih sil FLRJ, maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito, sprejel danes popoldne delegacijo naše Vojne mornarice s komandantom admiralom Mate Jerkovičem na čelu. Člani delegacije so izročili predsedniku republike zdrave pripadniki Vojne mornarice in mu predali njihovo darilo, ki simbolično prikazuje njegova potovanja v tuje države.
Maršal Tito se je prisrčno

Seja komisije za univerze, visoke in višje šole

BEograd, 10. sept. Na današnji seji skupne komisije zvezne ljudske skupščine in zveznega izvršnega sveta za vprašanja univerz so sklenili, da bodo ustanovili pet komisij. Ustanovljena bo podkomisija za splošna vprašanja, ki bo razpravljala o problemih stopnje študija, profilu strokovnjakov, o spremljanju razvoja znanosti, povezanosti pouka s proizvodnjo, materialnih vprašanjih itd., kakor tudi posebne podkomisije za tehnične, medicinske, kmetijske in družbene vede. Komisija in podkomisije bodo predložile zvezni ljudski skupščini ukrepe za napredek pouka na univerzah, visokih in višjih šolah.
Poudarjeno je, da bi bilo treba proučiti problem lokacije fakultet, probleme trajanja študija, orientacije študentov na posamezne veje ob vpisu nadalje probleme specializacije, značaj predavanj itd. Smatra se, da se na fakultete za družbene vede vpišuje skoraj šestkrat več študentov kot na fakultete, na katerih se šolajo kadri za gospodarstvo. Se posebej je bilo naglašeno, da je treba vkladiti študij s predavanji v srednjih šolah. Načela šolske reforme se namreč v mnogih krajih naše države že uresničujejo, to pa narekuje potrebo po določenih spremembah v študiju. Pozitivno je bila ocenjena tendenca mladine za vpis v strokovne šole.

Mednarodni študentski festival v Parizu

PARIZ, 10. sept. Ob sodelovanju študentskih zborov, balnetnih skupin in orkestrorov iz 20 držav, se je danes začel v Parizu mednarodni študentski festival, na katerem sodelujejo tudi Jugoslavlani. V naslednjih petih dneh bodo umetniški študentski ansambli nastopili na številnih skupnih prireditvah v gledališčih, na koncertih in opernih dvoranah francoskega glavnega mesta.
Skupina 76 članov jugoslovanskega študentskega ansambla je že prispela v Pariz. Na festivalu bodo nastopili pevci iz Skoplja, orkester ljubljanskih študentov in zagrebški ansambel plesov in pesmi »Ivan Goran-Kovačić«.

Djuro Palaj na obisku v Italiji

BEograd, 10. sept. (Jugopres). Predsednik centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije bo 15. septembra odpotoval na 10-dnevni obisk Generalni konfederaciji dela Italije. Povabil ga je generalni sekretar te federacije Giuseppe di Vittorio.

Odlok o obveznem prijavljanju gripe

BEograd, 10. sept. Sekretar za ljudsko zdravje pri Zveznem izvršnem svetu dr. Herbert Kraus je danes izdal odlok o obveznem prijavljanju obolenj na gripi na celotnem področju Jugoslavije. Po tem odloku mora sleherna zdravstvena ustanova vsak dan sproti prijavljati skupno število novougotovljenih primerov obolenj na gripi.

Proslava Dneva JVM

Split, 10. sept. S slavnostno akademijo v Narodnem gledališču, z ognjemotom in z razsvetljavo pristanišča se je sinoči začela v Splitu proslava 15-letnice Jugoslovanske vojne mornarice. Proslava se danes nadaljuje z vrsto manifestacij političnega, umetniškega in športnega značaja.
Davi je iz splitskega pristanišča izplula divizija patrolnih ladij JVM, ki je obiskala uporniško Podgorje, v kateri je bil pred 15 leti ustanovljen prvi partizanski odred za borbo na morju. V divizijo je odšla tudi delegacija JVM, ki je v Podgorju položila lovorjvec venec pred spominsko ploščo padlim partizanskim mornarjem. Venci so bili davi polo-

ženi tudi pred spominsko grobnico padlih borcev v Splitu.
Ob jubilejni obletnici sta bili v Splitu odprti tudi dve razstavi: mednarodna razstava umetniške fotografije in razstava slik ter kipov umetnikov, ki so pred 14 leti v okupiranem Splitu organizirali pod pokroviteljstvom narodnoosvobodilnega gibanja ilegalno umetniško razstavo.
V Splitu je bila danes tudi vrsta športnih tekmovalj med mornariškimi garnizijami in civilnimi klubi.

Srednja pomorska šola v Zadru

ZADAR, 10. sept. V okviru proslave 15 obletnice Jugoslovanske vojne mornarice je bila danes v Zadru v prisotnosti predstavnikov ljudske oblasti in pomorskih organizacij odprta srednja pomorska šola.
ZADAR, 10. sept. V okviru proslave 15 obletnice Jugoslovanske vojne mornarice je bila danes v Zadru v prisotnosti predstavnikov ljudske oblasti in pomorskih organizacij odprta srednja pomorska šola.

VREME

Stanje dne 10. septembra: Hladen zrak, ki je dosegel Srednjo Evropo, se nadalje umika proti severovzhodu. V zahodno Evropo že dotekajo ponovno nekoliko toplejše zračne mase.
Napoved za sredo: Sončno vreme s spremenljivo oblačnostjo. Zjutraj po kotlinskih rahla megla. Temperatura ponoči med 6 in 12, v Primorju 15, najvišja dnevna do 20 stopinj Celzija.

Sporočamo, da nam je umrla naša ljuba sestra, svakinja, teta in sestrična

MARIJA HADWIGER roj. KOSMAC

Pogreb bo v sredo, dne 11. septembra 1957, ob 16. uri iz hiše žalosti, Javornik, Pionirska 11, na Korosko Belo.
Zalujoči: sestri, brata in vsa stala sorodstva.
Javornik, 10. sept. 1957.

Vsem soročnikom in prijateljem sporočamo, da je umrl naš ljubi ata, dobri mož in svak

JURIJ POTOČNIK tesarski mojster v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo 12. septembra 1957, ob 16. uri v Mežici. — Prosimo telega sožalja.
Zalujoči: žena Ljudmila, hčerki Vida in Marija, sestri Jera in Marija ter družine: Potočnik, Praprotnik in Marovt.
Mežica, 10. septembra 1957.

VOLILNA KAMPANJA V ZAHODNI NEMČIJI

Adenauerjeve teze

(Od našega posebnega dopisnika)

Bonn, 10. sept. (Po telef.) Obe strani vztrajata pri svojem. Bonn se sklicuje na obveznosti štiri in zahteva svobodno volitve, Moskva pa znova usmerja pogled na dve nemški državi in opozarja na nujnost medsebojnih razgovorov o konfederaciji kot na edino realno pot do nemške združitve.

Nemci in Rusi

Za izide zahodnonemških volitev se ne zanimajo samo v Zahodni Nemčiji, temveč bodo volilni potek budno spremljali tudi v Vzhodni Nemčiji; to je prirodno, kakor je na drugi strani tudi razumljivo, da bodo nemške volitve vplivale tudi na politično ozračje v vsej Evropi, a s tem tudi na splošne mednarodne odnose.

Zahodnonemško - sovjetska pogajanja so bila pretirana. Nemški predstavniki so izjavili, da jih nameravajo nadaljevati šele po volitvah. Hitra sklenitev trgovskega sporazuma bi koristila Adenauerjevi volilni kampanji. To so vedeli tudi sovjetski diplomati, zato je zavlačevalo teh pogajanj nasprotovanje nemškimi težnjami in dr. Lahr je rajše odpotoval v Bonn, kakor da bi se trudil s Semjonovom.

Toda Rusi so sprejeli ta maneter in pohiteli z razglavljanjem, da so vsega krivi Nemci. Za Nemce — in to tudi za zahodne — ni vseeno, kakšni so nemško-sovjetski odnosi; Nemci silijo v prve vrste in se želijo pogovarjati z Rusi kot enakovredni partnerji. To je sicer samo želja, ki pa dobiva vsak dan konkretnije oblike. Od tega, kakšni bodo odnosi med Nemci in Rusi je v marsikaterem pogledu odvisno ozračje v Evropi. Zato je tudi važno, kdo je na oblasti v Bonnu. Moskva ne mara socialnih demokratov, toda šibka socialna demokratska zmaga bi bila v sedanjih razmerah te »boljševiške« krepke in Washingtonu udane Adenauerjeve koalicije.

Od tod tudi ton zadnje sovjetske note: Adenauer in zahodni zavezniki so edini krivci, ker se ni prišlo do združitve obeh delov Nemčije. Rusi pa računajo z nemškimi nacionalnim čustvom. Zato pripravljajo umik vseh tujih čet z nemškega ozemlja (če pravi tudi ruskih) in vztrajajo pri zahtevi, da se o združitvi pomenijo Nemci — sami. Na videz so ta »priporočila« za Nemce zelo ugodna, samo, žal, da Nemci Rusom ne zaupajo prave Nacionalno čustvovalne je nekaj važnega, izkušnje zgodovine pa prav toliko. Kaže, da si bodo imeli Nemci in Rusi še veliko povedati, preden se bodo sporazumeli...

Kljub temu pa vladna stranka, ki je v zvezni republiki (ob pomoči stalinistične politike) uspela ustvariti močno protisovjetsko psihozo, moskovsko noto še naprej izkorišča kot pomoč socialnim demokratom. Kanceler Adenauer je bil v svojem volilnem zborovanju prvi, ki je opozoril na »presenetljive podobnosti, ki jih je opaziti v socialnodemokratskih zunanje-političnih tezah in v sovjetski noti.

Kanceler Adenauer, ki kandidira v tukajšnjem volilnem okraju, je imel predvčerajšnjim in včeraj, prvič v Bad-Godesbergu, drugič v Bonnu, dve volilni zborovanji. Na obeh zborovanjih se je kot kandidat prvič v tej volilni kampanji predstavil svojim volivcem.

V nabitosti polnih dvoranah, kamor je uspel priti samo tisti, ki je z vstopnico premagal štirikratno kontrolo, in kjer je batljon mladih rediteljev skrbel za vzoren red, je kandidat za zveznega poslance Konrad Adenauer v dvehurnem govoru razlagal uspehe sedanje vlade in bodoče namene krščanske demokracije. Prvazpravo o bodočem vladnem programu ni bilo veliko govora. Pretežno večino časa je kanceler posvetil Sovjetski zvezi in socialni demokraciji. Skica svetovnega položaja, kakor ga je na zelo preprost način orisal, bi bila:

Na svetu se čisto nič ni spremenilo. Položaj je resen kot še nikoli. Sovjetska zveza je vsemu kriva. Tudi tam se ni nič spremenilo, svet je še vedno strahotno ogrožen. Ogroženost, ki so ji izpostavljeni, bodo svobodni narodi premagali, če bodo še naprej krepili Atlantski pakt na čelu z ZDA. Samo krepitev Atlantskega pakta je jamstvo, da bo mir obvarovan, kajti Sovjetska zveza je gospodarsko slaba in bo končno morala kloniti. Vzdržati pri dosežanih politiki zato pomeni doseči združitve Nemčije, razorožitev in mir.

Zategadelj sedanje volitve niso parlamentarne volitve v normalnem pomenu besede, ampak volitve s plebiscitarnim značajem. Pokazati morajo, da pretežna večina nemškega naroda z vsem srcem soglašja z doseženo politiko, ki je edino pravilna politika.

Politika, kakršno predlagajo socialni demokrati, je nevarna hazard. Če bi socialni demokrati zmagali, bi Nemčija postala sovjetski satelit. Varnostni sistem, ki ga predlaga opozicija, ni nobena alternativa Atlantskemu paktu, ampak samomorilna ideja. Misel socialnih demokratov, da bi s pogajanjem za zeleno mizo prišli s Sovjetsko zvezo do sporazuma, spominja na pravljico o Rdeči kapi, v kateri bi volk (Hrusčev) kaj hitro požrl Rdečo kapico (Ollenhauer). Tako je — na kratko povedano — orisal Konrad Adenauer trenutni svetovni položaj. Ob tem je zvo-

je zajetne volilne mape jemal razne citate, se posluževal politične satire, smešil opozicijo, včasih pa tudi preprosto dvignil prst in svaril ter bil deležen splošnega odobravanja. Žilavi »starec iz Rhöndorfa«, ki se mu kljub 81 letom, ni veliko poznano, da ima za seboj hude volilne dneve z okrog 40 zborovanji, je tudi v tokratnem dvehurnem govoru pokazal, da je več svoje-govora posla. Da je stvari strašno poenostavil, da resnice ni jemal tako resno, kot bi jo bilo treba, da so nekateri njegovi dokazi hudo šepali, to so malenkosti, ob katerih se dvorana res ni spotikala. Izredno navdušeno je ob koncu in sozvočje nekaterih žena, ki so tekle ob prepevanju tretje kitice »Deutschland Lied«, so mu dali v vsem prav.

Zadnja sovjetska nota se vsebinsko sicer popolnoma razhaja s konkretnimi socialnodemokratskimi idejami in jim polnoblja v predvolilni igri morebiti niti najmanj ne lajša. V nemem pa ton moskovskega memoranduma le daje prav socialnodemokratski opoziciji: da je namreč popolna iluzija misliti, kako bo s politiko sile mogoče kaj več doseči kot s pogajanjem. Tej iluziji je sovjetska nota ponovno zadala močan udarec, vendar se zdi, da v vročinski volilni kampanji tega mogoče niso opazili.

AMAN, 10. sept. (Reuter). — Jordanska vlada je danes ukinila cenzuro na poročila in pisma, ki jih tujim novinarjem pošiljajo v tujino. Pravijo, da so tujim novinarjem v Amanu za to zaprosili jordanskega ministra za zunanje zadeve Rifaja. Vojaška cenzura pa bo ostala še naprej.

PARIZ, 10. sept. (Tanjug). Tožilstvo okrožnega sodišča v Parizu je uvedlo danes dva nova sodna postopka proti glasilni CK KP Francije »Humanite«, ker je objavilo članke in dokumente o delovanju sedanje poveljnike kopenskih sil Atlantskega pakta v Srednji Evropi nemškega generala Speidla. »Humanite« je obtožen, da je »hujskal vojske k neposlušnosti.

General Speidel je bil svojčas načelnik štaba glavnega Hitlerjevega poveljstva za Francijo, ki je imelo svoj sedež v »Parizu«. »Humanite« je 7. marca objavil ukaz s Speidlovim podpisom, v katerem je dal nalog za ustrelitev aretiranih pripadnikov francoskega odporiškega gibanja. Po objavi teh dokumentov je dezertiralo iz francoskih enot v sestavi sil Atlantskega pakta nad 150 francoskih vojakov, ki nočejo služiti pod poveljstvom generala Speidla.

Okrožno sodišče pa je napovedalo danes še eno obravnavo proti »Humanite« zaradi članka, v katerem je konec februarja navedel podatke o mučenju in trpinčenju francoskih liberalcev in aretiranih alžirskih upornikov v vojskah v Alžiru, Oranu in Konstantinu. V protestu proti novim obtožnicam piše danes »Humanite«, da vladni ukrepi samo po-

trjujejo njeno nesposobnost, da bi uničila široko gibanje v državi proti politiki vojne in zapostavljanju narodovih koristi. Dostavljeno narodovih koristi.

Italija bo izkoristila iranski petrolej
Teheran, 10. sept. (AFP, Reuter). Geologi italijanske petrolejske družbe »Agi Minerchia« bodo prispeli konec tega meseca v Teheran. Ta italijanska družba je podpisala sporazum z iransko petrolejsko družbo o izkoristitvi novih naftnih področij v Iranu. Prva raziskovalna dela italijanskih strokovnjakov se bodo začela v bližini Abadana na področjih, kjer ima svoje interese tudi ameriška petrolejska družba »Standard Oil of New Jersey«.

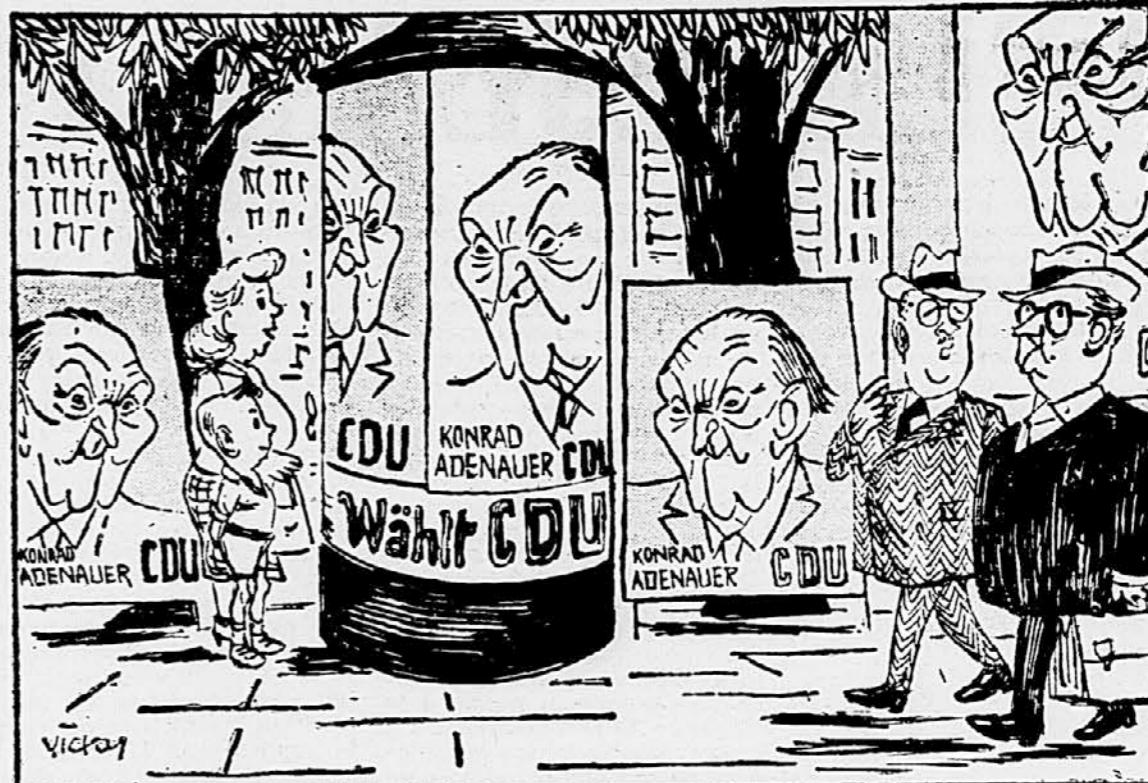
Davišnji britanski »Financial Times« piše, da bi italijansko-iranski sporazum povzročil preplah v ZDA in ostalih zahodnih državah.

Posvetovanje v Džakarti
Džakarta, 10. sept. (AFP). Davi se je začela konferenca zastopnikov osrednje vlade in zastopnikov pokrajn, ki ne priznajo osrednje oblasti. Navzoča sta indonezijski predsednik Sukarno in bivši podpredsednik Mohamed Hata, predseduje pa sedanji predsednik vlade Juanda.

Namen posvetovanja, na katerem je navzočih 20 predstavnikov, je normalizacija odnosov med osrednjo vlado in pokrajinami, ki podobno kot gibanje na Sumatru, ne priznavajo osrednje oblasti in zahtevajo pod vodstvom polkovnika Ahmeda Huseina večjo avtonomijo. Na posvetovanju sodeluje tudi polkovnik Husein. Udeleženci konference so dobili posebne propustnice.

II. mednarodni kongres likovnih umetnikov
Beograd, 10. sept. Za II. mednarodni kongres likovnih umetnikov, ki bo od 23. do 28. septembra v Dubrovniku so se doslej prijaviли udeleženci iz Zahodne Nemčije, Avstralije, Avstrije, Belgije, Brazilije, Čileja, Kanade, Južne Koreje, Danske, ZDA, Francije, Grčije, Izraela, Holandije, Japonske, Monaka, Norveške, Poljske, Paragvaja, Švedske, Velike Britanije in Jugoslavije.

Delegacija naše države bo na tem kongresu vodil predsednik Nacionalnega komiteja mednarodnega združenja likovnih umetnosti Djordje Andrejević. Člani pa so sekretar Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije Stojan Čelić, Krsto Hegedušić, Marij Pregel in Nikola Martinovski.

»Seveda, Herr Doktor, mi Nemci se nikdar ne bomo vdali kakšnemu kultu osebnosti...« (Vicky v »Dalli Mirorju«)

ZACETEK IZREDNEGA ZASEDANJA GENERALNE SKUPSCINE OZN

»Odbor petih« poroča

Pričakujejo, da bo ameriški delegat med razpravo predložil »resolucijo, v kateri bi obsodili Sovjetsko zvezo zaradi njene vloge med dogodki na Madžarskem — Komentarji madžarskih listov

NEW YORK, 10. sept. (Reuter). Generalna skupščina Združenih narodov je danes popoldne nadaljevala 11. zasedanje. Zasedanje je bilo odloženo marca, ko je bil imenovan odbor petih, ki je dobil nalogo, da izvede anketo o dogodkih na Madžarskem v lanskem oktobru in o tem obvesti Generalno skupščino.

Poročevalec odbora avstralski veleposlanik Shane je danes poročal Generalni skupščini o rezultatih ankete, da se poročilo opira na pričevanje očividcev, na dejstva, zbrana iz madžarskih časopisov in radijskih poročil med oktobrskimi dogodki, izjave tedanje madžarske vlade in obvestila, ki so jih dale odboru vlade, ki so imele tedaj svoja diplomatska predstavništva v Budimpešti. Odbor je po njegovih navedbah večkrat poskušal pridobiti madžarsko vlado za sodelovanje, le-ta pa je bila na stališču, da je odbor nezakonit in dela priskavilo o vprašanih, ki sodijo v notranjo jurisdikcijo Madžarske.

Poročevalec odbora Shane je dalje dejal, da je prišel odbor petih do sklepa, da se je »Sovjetska zveza s silo vmešala v notranje zadeve Madžarske, da za oktobrske dogodke ni prišla pobuda niti pomoč iz tujine in da »vlada, ki je bila v celoti s sovjetsko oboroženostjo, ni uživala podpore madžarskega naroda.

Po poročilu se je začela splošna debata. Pričakujejo, da bo ameriški predstavnik med debato predložil resolucijo, v kateri bi obsodili Sovjetsko zvezo in zahtevali, da odpotuje v Sovjetsko zvezo poseben odposlanec OZN, ki bi storil, kar bi se mu zdelo potrebno v soglasju z dognanji posebnega odbora.

SVETOZAR VUKMANOVIĆ ČASTNI MEŠČAN TOKIA
TOKIO, 10. sept. (Tanjug). — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović je bil danes imenovan za častnega meščana Tokia. Diplomatski ministri japonskega »Tavnega mesta mu je izročil guverner Tokia. Po slovesnosti je priredil danes popoldne kosilo na čast podpredsedniku Vukmanoviću in članom jugoslovanske delegacije. Guverner Narodne banke Volja Guzina je obiskal guvernerja japonske banke za uvoz in izvoz. Govorila sta o možnostih za gospodarsko sodelovanje.

Konferenca medparlamentarne unije
London, 10. sept. (Tanjug). Sinoči je prispela v London jugoslovanska delegacija, ki se bo udeležila 46. konference medparlamentarne unije. Delegacija vodi Anka Berus. Člani pa so ljudski poslanci Milijan Nedeljković, Maks Šnuderl, Lazar Mojsov.

Na letošnji konferenci medparlamentarne unije, ki jo bo 12. septembra v Westminsteru začela britanska kraljica, bo sodelovalo nad 450 delegatov iz raznih držav.

Visoko aktivna bilanca Zahodne Nemčije
Rena, 10. sept. (Reuter). Zahodnonemški podkanceler in minister za gospodarsko sodelovanje Franz Blücher meni, da ne bi bila umestna revalvacija marke za zmanjšanje velikega prebitka v plačilni bilanci Zahodne Nemčije. Po njegovem mnenju je za ureditev ravnovesja v plačilni bilanci potrebno dolgoročni program vlade. Zahodnonemški minister predlaga, da bi najprej plačali javne in zasebne dolge tujini in odobrili evropski plačilni kredit v zvezi s srednji roka.

Seja v Damasku

Sirijska vlada je obravnavala »ameriške anti-sirijske provokacije« — Izjava Salata Bitarja

DAMASK, 10. sept. (Associated Press). Sirijska vlada je na današnji izredni seji obravnavala zadnje ameriške anti-sirijske provokacije in odločila o potrebnih predhodnih ukrepih. Današnji tisk je celo zahteval, naj izvede splošno mobilizacijo, da bi se lahko zoperstavila možni ameriški agresiji.

Zunanji minister Salah Bitar je izjavil, da nikakršne vojaške demonstracije ne bodo spravile Sirije iz ravnoteže in da se je že pripravil vnapre upreti vsaki agresiji. Vsa ta dejanja je ne bdo odvrnila od njene liberalne arabske politike, prav nasprotno, le še odločnejše bo to politiko odsej izvajala, je končal Bitar. Predstavniki sirijske vojske je sinoči obtožili ZDA, da so ukazale svojimi vojnimi ladjami, naj se približajo sirijski obali. Razen tega so letala nad področjem latakijanskega pristanišča neznanega letala. Uradni predstavnik poveljstva ameriške vojske mornarice je te obtožbe zavrnil in pojasnil, da so le največje ladje šeste flote odplule v vzhodno Sredozemlje, da bi pripravile vojaške manevre Severnozadonjskega pakta, ki se bodo pričeli 24. septembra.

Sprejem v Belem dvorcu

Predsednik republike Josip Broz Tito je skupaj s soprogo priredil sinoči na čast poljski partijski in državni delegaciji slavnostni sprejem v Belem dvorcu, ki se ga je udeležilo okoli tisoč povablencev — Včeraj popoldne so si visoki poljski gostje ogledali Beograd, kjer so jih meščani navdušeno pozdravljali — Popoldne se bodo začeli jugoslovansko-poljski razgovori

Beograd, 10. sept. (Tanjug). Predsednik FLRJ Josip Broz Tito je skupaj s soprogo Jovanko Broz priredil nočej slavnostni sprejem v Belem dvorcu na čast delegaciji CK PZDP in vlade LR Poljske, ki je z Wladislavom Gomulko in Juzefom Cyrankiewiczem na čelu prispela v Beli dvorec nekaj po 20.30. Predsednik republike Tito in njegova soproga sta sprejela svoje goste ob vhodu v Beli dvorec in se z njimi prisrčno pozdravila. Prihod poljskih gostov so povablence pozdravili s ploskanjem, godba pa je zaigrala poljsko in jugoslovansko himno.

Poleg okoli 1000 povablencev so se sprejema udeležili predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić, podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković in Rudoljub Colaković, člani zveznega izvršnega sveta ter drugi visoki jugoslovanski državni in politični funkcionarji, številni javni in kulturni delavci, patriarh srbske pravoslavne cerkve Vikentije in nadškof katoliške cerkve g. Ujčić. Na sprejemu so bili tudi člani diplomatskega zbora in poljski veleposlanik v Jugoslaviji Henrich Grochulski s člani veleposlaništva. Sprejema se je udeležil tudi belgijski minister za kulturo g. Kollard, ki je na obisku v naši državi.

Predsednik republike Josip Broz Tito in njegova soproga sta na vrhu Belega dvorca prebila večer v najprijetnejšem razgovoru s poljskimi gosti.

svobodo svoje države in hkrati borbo vseh narodov, zaslužnih od hitlerizma. Tradicije teh borb bodo inspiracija za bodoče rodove, ki bodo dalje razvijali stvar, za katero so se borili in padali hrabri partizani, za stvar svobode in socializma.

Na terasi, s katere je lepo videti ustje Save v Donavo, velik vojni otok, Novi Beograd in Zemun, je predsednik ljudskega odbora Djurica Jojkić nato govoril poljskim gostom o načrtih za izgradnjo Novega Beograda, upravniki vojnega muzeja Idriz Cejvan pa jim je podaril »Zgodovinski atlas najpomembnejših operacij narodnoosvobodilne borbe.

Kolona avtomobilov z visokimi poljskimi voditelji je se potem napotila proti Narodnemu muzeju, kjer je vodil poljske delegacije Wladislava Gomulko in Juzefa Cyrankiewicza sprejel in pozdravil direktor muzeja akademik V. Petrović. Gostje so se približno pol ure ogledovali Narodni muzej.

VELESEJEMSKI DNEVI

Ob koncu drugega dne po otvoritvi mednarodnega velesejma so prvi rezultati: 210.000 obiskovalcev, avtobusi so prevozili 95.000 potnikov, drugi so prišli preko Save s tramvaji in drugimi vozili ter nekateri peš, saj je tudi nekaj takih, ki radi prepešajo po nekaj kilometrov, ne glede na to, da stane prevoz z avtobusom od glavnega kolodvora do velesejma samo 10 din. O poslih ne sponačar ničesar službenega, na velesejmu in v Znanjetrovinski zbornici so mi samo povedali, da so se posli dobro začeli in da so perspektive zelo dobre.

Povsod je veselo. Pot od središča mesta do velesejma je zanimiva in kdor ni bil na Savski cesti že nekaj let, se bo začudil. Tudi pogled na nove nebotičnike je veličasten, zlasti pa pogled na Beograjsko ulico, ki je ravna, dolga več kakor 3 km, zvečer pa naravnost čarobna, ko se prižgo tisoči fluorescenti... Na velesejmu je kakor v čebelnjaku. Sele zdaj je videti, kaj pomeni ta široki prostor za obiskovalce. Ni več pririvanja kakor v tesnih paviljonih starega dela velesejma na Savski cesti. Vse je tu široko, veličastno. Ob novih ogromnih paviljonih — naših in tujih — zelo lepo učinkujejo naši novi paviljoni »Jugovindla«, »Iskre« iz Kranja, v katerem razstavljajo »Telekomunikacije« ter Institut za elektroizvedbo, nadalje kupolni paviljon »Djure Džakovića«, paviljon »Chromosa« z majhnim jezercem ter drugi objekti naših podjetij, nad katerimi se dvigajo montaze Tovarne motorjev iz Rakovice ter Elektroprojekta iz Sarajeva. Veliki paviljon narodov se ni popolnoma gotovo, vendar je izkrističen, v njem pa je čudovita nova razsvetljava — nove velike žarnice na živosrebrno paro, nov izdelek tovarne žarnic »TEZ«, ki mnogo pomeni za našo javno razsvetljava, saj so to svetilke, ki dobro svetijo, tudi v najgostejši megli.

Velesejmska železnica dobro deluje. Obiskovalci so s tem mnogo dolžni »Zagrebreklam«, saj bi tisti, ki so slabših nog, precej manj videli, če ne bi bilo te železnice. Na velesejskem prostoru so tudi

druge železniške naprave in vozila, med njimi nove Diesellokomotive za normalni tir, proizvod »Djure Džakovića« iz Slavonskega Broda, in popolna krasna železniška garnitura, moderna parna lokomotiva, posebni tovorni vagoni, zelo lepe in moderne izdelave, ponos romunske strojegradnje. So tudi razna druga vozila, na stotine tipov avtomobilov, na tisoče drugih strojev, od traktorjev do avtobusov in največjih bagerjev. Posebna atrakcija je demonstracija kmetijskih strojev na velikem prostoru pred velesejmom. Tam smo videli tudi škropilnice »Poljostraja« iz Maribora. Na posebnem prostoru je atrakcija Litostrojova žičnica, ki prevaža les, precej zanimanja pa vzbujajo tudi novi stroji za prevoz tovora z dvigalom, izdelek istega podjetja, ki vozijo pred paviljonom strojegradnje. In kadar vklopijo težke škropilnice »Agroinvesta« ter drugih podjetij in začne le-te bruhati ogromne kerke vode po travnikih, potem pravijo tisti, ki so malce praznoverni: »No, še pravi dež nam bodo privlekli v tem lepem vremenu.« In res je lepo in toplo kakor v avgustu in še bolj, saj je bil delno hladen kakor navadno oktober... In v tem lepem vremenu je vse polno, zlasti dobro delujejo gostinski objekti, ki jih je nad 20 in kjer privabljajo največ gostov naše specialitete na žaru. Letos je organizacija dobra in tudi cene so dosegljive, kar se prejšnja leta nismo mogli pohvaliti...

V paviljonu ZDA je najbolj obiskana »veletržnica«. Vsak tisoč obiskovalec komaj odnese posebni darilni zavoj, ki je vreden nekaj tisoč dimarjev. Pa tudi drugi obiskovalci so prijetno presenečeni, ko dobijo zavoj ter v njem vsega, od svežega mesa v čudovitem pakiranju pa do specialne čokolade in ananasa. Grški paviljon je okusno urejen, ima precej več industrijskih proizvodov kakor lani, vendar tudi finejših tkanin in ročnih del. V madžarskem paviljonu privlači vrsta avtomobilov in motociklov, prav tako kot kirurški instrumenti, šivalni stroji, čudovito stilizirani moderni okrasni predmeti iz sre-

bra in izdelki iz aluminija. Romunija se je dobro uveljavila z vrsto strojev, z derivati nafte in ročnimi deli. Bolgarija ima vrsto novih izdelkov elektrotehnike in kovinske industrije, razstavljani pa so tudi novi tipi eksplozivnih motorjev. V velikem paviljonu Sovjetske zveze je vse aranžirano v stilu 40-letnice obstoja države, ki ima nepregledna naravna bogastva in ogromno industrijo. Medtem, ko znotraj obkružujejo obiskovalci radarje, precizne aparate, optične instrumente in vrsto motornih osebnih vozil, grmijo zunaj traktorji, škoperji, žerjavi, ogromni bagri, veliki gradbeniški stroji in na desetine drugih strojev, da pa je hrup še večji, poskrbi še močan helikopter, ki vsakih nekaj minut pristane ter se spet dvigne v zrak iz za sovjetskega paviljona, da prepreči nekega srečnega obiskovalca, ki uživa v čudoviti panorami velesejma iz ptičje perspektive...

Ze precej sem napisal, pa sem vendar še malo povedal. Prihodnjič bom poskušal dati pregled naših najnovejših dosežkov, najkrajše, vendar izbrano. Dotlej pa bo gotovo tudi številka obiskovalcev vsaj še enkrat večja, kakor sem jo navedel danes.

Se nekaj besed o starem delu velesejma. Tudi tam ni nič manj živo kakor preko Save. Modna revija teče kakor po vrvi. Vrtijo se manekeni, mnogi pa vzhdujejo: ženske zaradi toalet, moški zaradi privlačnosti manekinov... Sejem »Zena in gospodinjstvo« zanimala vse, moške in ženske, saj je tu kaj videti. Prav tu vidimo, koliko je naša industrija napredovala v zadnjih dveh, treh letih, kar zadeva standard in proizvod-

njo za dom. Otroški sejem je posebna atrakcija. Ljubitelji knjig imajo kaj videti v bibliografski razstavi strokovnih knjig iz vsega sveta. Tu drhtajo roke bibliofilom, jaz pa sem našel akademsko delo našega akademika prof. Kurepe iz Zagreba celo v japonskem jeziku. Tudi razstava tiska daje pregled, koliko je naša založniška dejavnost napredovala. Vrstijo se kolone obiskovalcev skozi paviljone. Vsak nekaj najde, vsaj odhvale obogaten s spoznanjem, da je industrija s tehniko v svetu daleč naprej, da pa je pri tem tudi naša država močno napredovala, saj — brez pretiravanja ter lokalnega ali državnega patriotizma — smo videli, da smo v nekaterih izdelkih ne samo posekali nekatero drugo državo, temveč, da gremo v korak celo s tistimi, ki imajo daleč boljše pogoje, tradicijo ter niso stoletja dolgo branile svoje svobode in obstanka kakor naša.

Milan Babić

Veliko zanimanje volivcev

Priloge za volitve v občinske ljudske odbore v koprskem okraju so v polnem teku. V vseh 9 občinah bo treba izvoliti 411 ljudskih odbornikov, in sicer 227 v občinski zbor in 184 v občinske zbornice proizvajalcev.

Za zbornice proizvajalcev tudi v občinskih ljudskih odborih je med volivci veliko zanimanja. Prva skupina, t. j. industrija bo izvolila vanje 137 proizvajalcev, kmetijstvo pa 47. Razen v občini Hrpalje, kjer je kmetijstvo močnejše od industrije, bo v vseh ostalih 8 občinskih industrija številčno močnejše zastopana od kmetijstva. V občini Piran bo na primer razmerje 20:3, v občini Izola 17:4 in enako v občini Sežana; v vseh teh primerih v korist industrije. V koprski občini bo to razmerje 21:8.

Novica za gospodarske organizacije

Zagreb, 10. sept. Jugoslovanske gospodarske organizacije, ustanove s samostojnim finančnim, zadruga in politično-teritorialne enote bodo lahko s sredstvi 22. konkursa nabavljale uvozne opreme na zagrebškem velesejmu. V biroju Jugoslovanske investicijske banke, ki je odprta na zagrebškem velesejmu, smo zvedeli, da bodo posejila po tem konkursu odobrili po enostavnostnih pogojih, v kolikor se jim in sredstvom koristnikov povsem omogoči dograditev in puščanje v pogon objekt, za katerega nabavljajo opremo. Sredstva tega konkursa se nanašajo sedaj samo na promet, trgovino, gostinstvo in turizem.

Zainteresirana podjetja in ustanove bodo mogle sklepati pogodbe s sredstvi 22. konkursa v pogledu nabave potniških avtomobilov, prikolice in avtobusov, kakor tudi drugih delov vozil, ki služijo v javnem prometu.

Šola za ladjedelništvo, kjer trajajo pouk prav tako tri leta, pa mladince do dokončano osemletko. Ob sprejemanju novih gojencev v pomorsko akademijo in v podoficirsko šolo so letos imeli posebno prednost otroci padlih borcev, ki so se javili v dokaj velikem številu.

Jugoslovanska vojna mornarica se trudi, da bi bilo življenje gojencev med šolanjem čim bolj prijetno, kar se kaže v skrbi za obliko, prehrano in udobna stanovanja ter učilnice. Posebno pozornost pa posvečajo tudi odnošom starejših in predavateljskega kadra do gojencev. Posebne vzgojne metode in prava roditeljska skrb se kažejo zlasti do gojencev Podoficirske šole za ladjedelništvo, kor so tam fantje stari le 15 do 17 let.

Torpedni čolni med vožnjo

Oddelek ameriškega paviljona s samopostrežno trgovino z mesom vzbuja posebno zanimanje

Dobre priprave za volitve v občinske ljudske odbore na Koprskem

Ob začetku priprav sta se pokazali dve slabosti. Prevaldovala je težnja, da pride na liste za zbornice proizvajalcev največ kandidatov iz vrst direktorjev, komercialnih direktorjev in podobnega vodilnega kadra; prav tako pa je bilo vse preveč opaziti stremenje po postavitvi enega samega kandidata. Potem ko je okrajni odbor SZDL občinske organe na to opozoril, sta se ti slabosti začeli hitro odpravljati. Kar se tiče števila kandidatov, pa je vendarle danes že jasno, da bodo ponekod (na primer v Podgradu in Košani) le ostali pri enem kandidatu, to pa zato, ker so se zanj soglasno že izrekli zastopniki vseh političnih in družbenih organizacij in ni nobene življenjske ne politične potrebe postaviti še drugega ali celotnega kandidata.

Omeniti je vredno še uspeh, ki se kaže v velikem povečanju števila političnih aktivistov za priprave na volitve. S tem je razbita dosedanja pretrana ožina, spritno katere je spono vse agitacijsko in drugo delo ob volitvah na majhnem številu vedno istih ljudi. Tako šteje na primer volilni politični aktiv v divjaški občini, ki je najmanjša v okraju, 40 ljudi, v koprski občini pa kar 170.

V vsem okraju je 298 osnovnih organizacij SZDL. Pri določanju števila volišč je obveljalo načelo, da imej vsaj svojo osnovna organizacija svoje volišče, če je zaradi razbitosti terena potrebno, pa tudi več volišč. To mnenje so iz razlo-

gov volilne prakse in uspeha skoraj povsod dosledno upoštevali. Tako bo na primer v divjaški občini, v kateri je 20 osnovnih organizacij SZDL, 34 volišč in se volivci res ne bodo mogli pritoževati nad oddaljenostjo volišč.

Končno naj omenimo še posebnost, ki zadeva predvsem obmorska mesta Koper, Izola in Piran. Znano je, da so bila ta mesta zadnji dve leti priče velikega priseljevanja ljudi iz drugih krajev in da je zato tukaj urejanje volilnih imenikov dokaj težka zadeva. Dela so se sicer lotili z veliko vneto, vendar bo prav, če se bodo tudi volivci sami, ki dvomi-jo o tem, ali so na seznamih ali ne zanimali, kako je s to zadevo. To je tudi njihova državljanska dolžnost. F. M.

Smrt zaradi malomarnosti

Nekatera podjetja ne upoštevajo predpisov o varnosti pri delu

Pripetilo se je minul četrtek okrog pol 2. ure popoldne. Sredi dela se je nenadoma zgrudil mrtve komaj 18-letni delavec Kasim Keranovič, doma iz Bosne. Bilo je to na gradbišču podjetja »Slovenija ceste«, na križišču Einspillerjeve in Ravbarjeve ceste v Ljubljani.

Nenadna smrt mladega delavca je močno vplivala na njegove sodelavce, ki si niso mogli razlagati, zakaj se je tako nenadoma zgrudil, saj je bil Keranovič zdrav fant. O tej smrti se je mnogo govorilo kot o zelo zastonetni. To, ko je Institut za sodno medicino ugotovilo, da je Keranovič ubil električni tok, in ko je komisija delovne inspekcije preverila, zakaj ga je tok ubil, so govorice ubrale drugo smer.

Kasim Keranovič je bil nekvalificiran delavec. Usodnega dne je popolnoma po naključju

prisel v strojnico gradbenega dvigala, kjer je prijel za vzvodno ročico, ki služi za pogon dvigala. Ročice se je dotaknil kar tako mimogrede, kot se pač vsi ljudje podzavestno dotaknejo tega ali onega predmeta. Pri dotiku je padel, zadet od električnega toka.

Od kod tako visoka napetost toka v vzvodni ročici? To je bilo tisto, kar je napolnilo komisijo, da je natančno pregledala vse električne naprave. Ugotovila je, da mladi Keranovič ne bi bil izgubil življenja, če bi se podjetje nekoliko bolj zanimalo za varnost ljudi pri delu in kontroliralo, v kakšnem stanju so strojne in električne naprave na gradbišču.

Pri pregledu celotne električne napeljave in pogonskega stroja sta bili zasledeni dve grobi napaki: zaščitni pokrov pri stični ploči elektromotorja

je bil pritrjen le z dvema vijakoma in ne s tremi, kot bi moral biti. In še ta dva vijaka sta bila le rahlo pritrjena. Po rekonstrukciji dogodka, ki jo je izvedla komisija, je bilo ugotovljeno, da je v času, ko se je nesreča pripetila, sedel strojnik na lesenem sodu. Z levega je držal ročno zavoro gradbenega dvigala, desno roko pa je imel na elektromotorju, tako da je s peto odrinil zaščitni pokrov nad priključkom. Ker je bil zaščitni pokrov le labilno pritrjen, se je premaknil in prisel v dotik s fazo, kar je povzročilo, da je vso železno konstrukcijo zajela visoka napetost. V trenutku, ko je Keranovič padel, je strojnik odmaknil noge. To je bila velika sreča v tej nesreči, ker bi bilo v nasprotnem primeru prizadelo lahko strojnika in še druge delavce, ki so imeli kakršne koli opravke okoli dvigala.

Prav gotovo je, da Keranovič ne bi bil prisel pod udar toka, če bi bile vse varovalke v redu. In pri varovalkah je bila druga malomarnost, ki jo je ugotovila komisija. Varovalke niso bile originalne in pravilno dimenzionirane, temveč krpane in premostene z drobnimi žicami, nekatere celo kar s štirimi žicami. Tak način pojanja varovalk izrecno prepoveduje določilo člena 15. pravilnika o zaščitnih ukrepih proti nevarnostim z električnim tokom v delovnih prostorih in delovnih šolah. Če bi na gradbišču podjetja »Slovenija ceste« nekoliko bolj upoštevali te predpise, bi bile v hipu, ko je prisel električni tok med zaščitni pokrov in fazo, morala varovalke pri elektromotorju preštetiti in bi bilo v tem primeru Keranoviča le strela.

Varovalke pri električnih napeljavah kaj radi ojačujejo z žicami, predvsem na gradbiščih. Na takih delovnih mestih so močne nesreče z električnim tokom če predvsem zaradi tega, ker imajo tu opravka z betonom in ker je veliko mokrote. Prav zaradi tega bi morala gradbena podjetja povečati kontrolo nad električnimi napeljavami in ne bi smela dovoliti, da popravljajo kakršne koli okvare pri napeljavah laiki.

Smrtna nesreča na omenjenem gradbišču naj bo ponovno resno opozorilo vsem podjetjem, da morajo bolj skrbeti za varnost ljudi pri delu, kajti človeško življenje res ni tako poceni. E. K.

Novi paviljon Demokratske republike Nemčije na Zagrebškem velesejmu

Divulje

Obiskali smo Vojni pomorski šolski center v Divuljah. Tu smo imeli priložnost, da se seznanimo s šolanjem oficirskega in podoficirskega kadra naše vojne mornarice, z življenjskimi pogoji in delom gojencev, z mnogimi in različnimi možnostmi in sredstvi, ki jih imajo na voljo, da bi lahko pridobili čim bolj popolno strokovno in ideološko-politično znanje. Prav tako pa tudi splošno izobrazbo, ki je danes starejšemu kadru Jugoslovanske vojne mornarice nujno potrebna.

Vojna pomorska akademija je bila ustanovljena 1946. leta v Dubrovniku, pa se je zatem preselila v Divulje. Istega leta je bila tudi osnovana Vojno-pomorska oficirska šola, ki naj bi omogočila oficirjem, ki jih je dala narodnoosvobodilna vojska, da pridobijo potrebne vojaške šolske kvalifikacije. Ta šola je začela z delom kot enoletna oficirska šola in je bila kasneje podaljšana na dve leti. Prav sedaj se v tej šoli končuje šolanje oficirjev iz zadnje vojne. Vojno-pomorski šolski center je bil ustanovljen v Divuljah potem, ko je bila iz Dubrovnika preseljena Vojno-pomorska akademija. Sestavljajo ga Vojno-pomorskega centra sestavlja-

Jo deloma oficirji, ki so v NOB sodelovali v pomorskih bojih, oficirji, ki so sodelovali v bojih na kopnem, pa so zatem dokončali Vojno-pomorsko šolo, in oficirji, ki so končali Vojno-pomorsko akademijo in so delj časa preživeli na ladjah naše vojne mornarice.

V prostem času se gojenci bavijo z najrazličnejšimi stvarmi v klubu gojencev, ki združuje več sekcij, kot na primer radiomatersko, glasbeno, jadrano in šah. Posebno pa so aktivne športne sekcije, v prvi vrsti seveda nogomet, šah in odbojka. Zlasti se gojenci te šole radi srečujejo z mladino Kastela, Trogira in Splita na športnih tekmovanjih. Razen tega so zelo pogosti medsebojni obiski gojencev in dijakov srednjih šol. Ob tej priložnosti se srednješolska mladina seznanja z delom gojencev in njihovim življenjem. Zlasti veliko obiskov pride v šolski center v Divuljah ob državnih praznikih. Samo v tem letu je iz raznih krajev naše države obiskalo Vojno-pomorski šolski center v Divuljah več tisoč mladincev.

Med mladino je izredno zanimanje za Vojno-pomorsko akademijo, kakor tudi za podoficirsko šolo za ladjedelništvo. Največ tega zanimanja pa kažejo mladinci iz Srbije, od koder se jih tudi največ javlja v te šole. V Vojno-pomorsko akademijo, kjer traja študij tri leta, sprejemajo mladince, ki so opravili višji tečajni študij, v podoficirski

Šola za ladjedelništvo, kjer trajajo pouk prav tako tri leta, pa mladince do dokončano osemletko. Ob sprejemanju novih gojencev v pomorsko akademijo in v podoficirsko šolo so letos imeli posebno prednost otroci padlih borcev, ki so se javili v dokaj velikem številu. Jugoslovanska vojna mornarica se trudi, da bi bilo življenje gojencev med šolanjem čim bolj prijetno, kar se kaže v skrbi za obliko, prehrano in udobna stanovanja ter učilnice. Posebno pozornost pa posvečajo tudi odnošom starejših in predavateljskega kadra do gojencev. Posebne vzgojne metode in prava roditeljska skrb se kažejo zlasti do gojencev Podoficirske šole za ladjedelništvo, kor so tam fantje stari le 15 do 17 let.

Nova Varšava

Nova poljska arhitektura je neločljivo povezana z reševanjem urbanističnih problemov, z izgradnjo novih stanovanjskih kompleksov, trgov, parkov in celotnih novih mest. Rast novih industrijskih centrov je zahtevala izgradnjo štirindvajsetih novih mest, med katerimi se posebno odlikujeta metalurški kombinat Lenin (Nova Huta) in Nove Tihi, ki se razvijata v moderni mesti s sto tisoč prebivalci.

Urbanistični načrt mesta Nove Tihi upošteva najmodernejša načela: mesto gradijo na ugodnem mikroklimatskem zemljišču v neposredni bližini gozdov in vodnih kompleksov. Športna igrišča in parki prehajajo neposredno v gozdove in na obale jezer in rek. Pa tudi na ostalih velikih gradbiščih se jasno kaže osnovna težnja modernega poljskega urbanizma, povezovanje mestnega organizma z naravo. Vsa nova mesta bodo bogato preprežena z zelenimi površinami, parki, športnimi igrišči. Ne le v mestih, tudi v naravi urejajo nove gozdne parke. Tako predvideva načrt za ureditev Štezije velik kulturni park, ki se bo na 600 hektarjih raztezal od Horzova do Stalinochoroda.

Največ skrbi pa je poljska arhitektura v zadnjih desetih letih posvečala izgraditvi in rekonstrukciji Varšave. Glavno mesto Poljske, ki je bilo med vojno skoraj čedela porušeno, postaja sedaj moderno mesto, gradeno po naprednih urbanističnih načrtih, mesto posejano z zelenimi pasovi, razdeljeno v posamezne stanovanjske četrti z vsemi potrebnimi društvenimi ustanovami od šol do športnih in otroških igrišč. Predvojna Varšava je z 1.300.000 stanovaleci zasedala površino 8.000 hektarov, nova Varšava pa bo s predvidenimi 1.400.000 prebivalci zasedala površino 17.000 hektarov. Za razširjanje mesta v bodočnosti je na razpolago še 23.000 hektarov ugodnega zemljišča. V urbanistični načrt Varšave se vključuje načrt ureditve doline Visle, ki se spreminja v velik športni objekt. Iz centra mesta pa se bo do reke raztezal velik kulturni park, ki bo povezoval glavne društvene, upravne, kulturne in poslovne zgradbe z zelenim pasom.

Posebna zanimivost izgradnje nove Varšave pa je popolna rekonstrukcija starega dela mesta, v katerem je bila med vojno porušena velika večina zgodovinskih stavb. Danes so vse te stavbe na novo zgrajene in skrbno restaurirane po starih fotografijah in načrtih in Stari trg v Varšavi ponovno predstavlja skladno zgodovinsko — umetniško celoto. B. Maksimović

DVA PORTRETA

iz sodobne poljske književnosti

Chopinova rojstna hiša (umet. fotografija Henryka Lisowskega)

MARIA DABROWSKA

se je rodila 1892 blizu Kalisza v manjšem kraju, kjer je imel njen oče v najemu posestvo. Studirala je naravoslovje, sociologijo in ekonomijo v Varšavi in v tujini — v Švici in Belgiji. Tu se je seznanila z združništvom in bila kot študentka poljske Zadrudne zveze tik pred prvo svetovno vojno še v Angliji. Nato se je posvetila širjenju združniških idej, hkrati pa objavila prva pripovedna dela, med njimi mladinski knjižni Dzielci ojczyzny (Otroci domovine, 1918) in Gałąź czereśni (Česnjeva veja, 1922). Kot zrela umetnica se je Dabrowska predstavlja v pripovednih zbirkah Uśmiech dzieciństwa (Nasmeh otroštva, 1923) in Ludzie stamtąd (Ljudje odondod, 1925). V kmečkem proletariatu v začetku dvajsetega stoletja, drobne radosti in hudo trpljenje dnarjev, katerih edino stvarno upanje za prihodnost je — emigracija, odhod v tujino. Vprašanje, ki je kmalu po prvi svetovni vojni začelo vznemirjati najboljše poljske pisce zlasti Zeromskega, je Dabrowska prikazala predvsem s psihološke strani. Junak njene zgodbe, dmnar Kaczmarek, je nezadovoljen, ko mora za delom iz službe v službo, ki so vse enako slabe, vendar se ne upira, ne vidi družbenih vzrokov svoje revščine, ampak potrpeljivo išče boljše mesto. V ospredju teh pripovedi je moralni odnos njihovih junakov do življenja. Sledili sta mladinski knjižni Marcin Kozera (1926) in Przyjaźń (Priateljstvo, 1927), potem pa njeno največje delo, roman Noce i dnie (Noči in dnevi), ki je izšel v ciklih: Bogumił in Barbara (1932), večna skrb (1932), Ljubezen (1933). V eter v oči (1934). To je obširna podoba sprememb v fevdalnem družbenem redu na Poljskem po porazu vstaje 1863. pa vse do

prve svetovne vojne, torej v času ko se je poljsko plemstvo spreminjalo iz graščakov v meščanstvo in to v izobraženstvo. S prav epsko širino je v romanu prikazana zgodovina dveh rodov poljskih izobražencev iz plemiških družin: tu sta Barbara, rojena Ostrežska in njen mož Bogumił Niechciec, ki je izgubil zaradi sodelovanja v vstaji svoje posestvo, a je ostal na kmetih kot oskrbnik, medtem ko so Barbarini sorodniki, ki so ostali brez zemlje zaradi očetove lahkomyšelnosti, vsi odšli v mesto, v službe, v svobodne poklice ali pa postali trgovci. Novo generacijo predstavlja Bogumiłova hči Agnieszka, njeni sorodniki iz vrst srednjega meščanstva, študentje prav tako kot ona idealni mladi ljudje, vendar v splošnem nerazčiščenih nazorov. Noči in dnevi so napisani kot kronika vsakdanjega življenja, ki je upodobljeno v vsej svoji zapletenosti; posebno močno je pisateljica pokazala njegovo čustveno vsebino, različne oblike ljubezni, skrbi, bolečine, smrt. Nad delom je razlita rahla melanholija, izvirajoča iz zavesti, da se časi

in ljudje menjajo, življenje pa teče dalje. Idejno in stilno nadaljuje roman tradicijo velikih del poljskega kritičnega realizma; kot najpomembnejša predstavnika te struje, Prus in Orzeszkowa, ima tudi Dabrowska v glavnem prizanesljiv odnos do svojih oseb; njena kritika, ki graja predvsem pohlep po denarju, sebičnost, asocijalnost, ni tako ostra kot n. pr. pri Zeromskem, amkah umirjena, izhajajoča iz vere v moralni prerod človeštva. Iz globokega humanizma Dabrowske izvira tudi toplina in subtilni humor, ki sta razlita nad njenim glavnim delom. Za ta roman je Dabrowska prejela 1934 državno literarno nagrado, danes pa velja za najboljšo pripovedno poljsko delo iz časa med obema vojnama.

Medtem je Dabrowska mnogo pisala o kmečkem vprašanju, poudarjala potrebo po korenitih družbenih reformi, odgovarjala na napade braniteljev starega reda; idejni program združništva je razložila v knjigi Ręce w uścisku (Roke v objemu, 1938). Pred nemškimi napadom na Poljsko je objavila še zbirko pripovedi Znak życia (Znamena življenja, 1938), potem pa je po daljšem premoru sledil odlomek iz romana o vojnem času. Po vojni je objavila zgodovinsko dramo Stanisław i Bogumił (1945), o sporu kralja Bolesława s škofom Stanisławom (v 11. stol.). V povojnem shematizmu je Dabrowska umolknila, potem pa pogumno razbila umetniško utesnjenost z novelo

Na vsi wesele (Svatba na vasi, 1954), kjer je spet zrelo pokazala žsota vprašanja današnje poljske vasi. Sledila je zbirka novel Gwiazda zaranna (Jutranjica, 1955), ki ima vse odlike pisateljicne umetnosti. Predvsem je za Dabrowsko značilen zelo preprost, vendar izbran jezik in zelo jasen slog, ki je

ob njenem nastopu pomenil pravi prelom s stilističnimi manirami Mlade Poljske in sodobnega ekspresionizma, danes pa velja za vzoren umetniški dosežek. No kongresu Zveze poljskih književnikov, novembra 1956 je bila Dabrowska izvoljena za podpredsednico v novem odboru. R. S.

Varšavska sirena (umetniška fotografija Henryka Lisowskega)

ve(er), ki v njej obuja spomin na nekdanjo Varšavo in osebnosti iz njenega umetniškega sveta. Za novo, ljudsko Poljsko te je izrekel v pesmi Granica (Meja).

V Londonu je Słonimski uredil revijo Nowa Polska (izh. od 1940), pri kateri so sodelovali poljski pisatelji — emigranti, ki niso soglašali s politiko poljske begunske vlade, ampak delali za ustanovitev demokratičnejše države. Po vojni je izšel tudi izbor iz pesmi Słonimskega (Wybór poezji, 1946). Pesnik je ostal v Londonu kot direktor tamskajšnjega Inštituta poljske kulture in vodja literarne sekcije Unesca. 1951 pa se je vrnil v domovino. Tedaj je objavil novo zbirko pesmi. V naslednjih letih je pogumno grajal slabe strani poljske družbene ureditve, zlasti dogmatično gledanje na umetnost, med velikimi dogodki zadnjih dveh let pa je lauskega novembra postal predsednik Zveze poljskih književnikov.

ANTONI SLONIMSKI

se je rodil 1895 v družini znane varšavskega zdravnika židovskega rodu, študiral slikarstvo v Varšavi in Münchenu, a se je kmalu posvetil knjižnemu ustvarjanju. Bil je med ustanovitelji revije Skamander, pozneje pa gledališki recenzent in feljtonist revije Wiadomości il. terackie. Najpomembnejše pa je njegovo pesniško delo, ki je izšlo v zbirkah: Sonety (Soneti, 1918), Czarna wiosna (Črna pomlad, 1919), Parada (1920), Godzina poezji (Ura poezije, 1922), Eroza na wschód (Pot na vzhod, 1923), Okno bez krat (Okno brez rešetk, 1935) in dr. Kot glavni predstavnik medvojne poezije, Julian Tuwim, je tudi Słonimski izrazil satiriko: že v pesnitvi Crna pomlad — bila je zaplenjena — se norčuje iz buržoazije, ki jo je prestrašila socialistična revolucija; vendar pesnik nima pozitivnega idejnega programa, revolucionarna stremilja proletariata mu niso blizu. Iz osamljenosti anarhičnega meščanskega izobraženca izvira skepsa, melanholija, občutek izkošenjenosti. Pesnik se iz sedanjosti umika v preteklost, navdušuje se za geela francoske revolucije, za ideje bratstva, humanosti in pacifizma. V povojnem poplavljenju, ko se med udarjanje invalidskih protez mešajo zroki jaza, obuja Słonimski zanimanje za kulturno dediščino, za plemenito ljudi preteklosti.

ki so podrejeni vsebinski Verz je navadno trinajsterec, vendar srečamo v bolj razgibanih pesmih tudi dinamičnejše, nepravilne oblike.

Druge svetovno vojno je Słonimski preživel na sahadu, v Franciji in Angliji. Pesmi iz teh let je izdal v zbirki Wiek kleski (Doba poraza, 1946). Med njimi je posebno pesem Alarm vzbudila širok odmev. Nastala ob nemškem napadu na Poljsko 1939 in je prva pesem v čast bombardirani Varšavi. Poleg preprostih, s demokratičnim čustvovanjem prepolnih pesmi — n. pr. kmečkemu vprašanju posvečena Sodba — je ustvaril Słonimski v tem času daljšo pesnitev Popiół i wiatr (Popel in

Malborski grad (umetniška fotografija Andree Lachmanowicza)

Malborski grad (umetniška fotografija Andree Lachmanowicza)

V tridesetih letih je Słonimski izgubil vero v utopično idealo in postal stvarnejši; vedno bolj ga skrbi usoda domovine, zlasti pod vtisom naraščajoče fašistične nevarnosti. Pohod fašizma vzbuja v pesniku odpor in potrtost, pogosto omenja »Zidovski kompleks« v zvezi z dogajanjem v evropskih deželah. Vprašanje razluma obravnava tudi njegovo najboljšo drsko delo, satirična komedija Rodzina (Družina, 1934). V tem času je Słonimski dozorrel idejno in oblikovno; njegova pretežno refleksivna poezija je premlinjena skopa v besedah in v oblikah.

Po praznikih, ko se je ustalilo mirno, ne preveč mrzlo vreme, so odšli starši neko nedeljo s sinom na sprehod in prišli skorajda do gozda. Toda od tam so se morali že vrniti, ker se je začelo mrzati.

»Prepozno smo šli z doma,« je rekla gospa Barbara in stopila so hitreje. Šli so tako, da sta oče in mati držala Petrčka za roke, ta pa je zdaj uhajal med njima naprej, vlekloč jo za roke, zdaj zaostajal za njima tako, da se je opral ob nju in se drsal po snegu ali pa je poskakoval, in tedaj je oče govoril: »Hop! Hop! Kdaj pa kdaj so se vsi hkrati spotaknili, ker so se jim noge zaделе ob snežni zamet; ki ga sanine še niso ravnale.

»Postlušaj, ali se ne bo prehladil?« je vprašala gospa Barbara.

»Ne, ne,« jo je pomirjal Bogomił. »Saj je vendar tako prijeto zunaj. Skoraj, kakor da ne bi bilo mraza. Kaj ne čutiš, kako gorke roke ima?«

»Ti je toplo, sinek?« se je skušala prepričati gospa Barbara, a otrok je odgovoril: »Toplo je, zelo toplo. Tako toplo, kakor — od tod — do — jarka. Ne — Bolj — Tako — toplo — kakor — od tod do neba.«

»Pa se nisi ugrej? Ti ni prevroče?«

Na še jasnem nebu je bilo videti mesec, a v njegovi bližini prvo zvezdo. Sredi sveta, zamrlega v snegovih, je bil ta mesec videti kot živ, rdeč cvet, ki ga je nekdo vrgel na bledečo nebesno modrino.

»Poglejta, mesec,« je rekla gospa Barbara in začutila v sebi vir radosti in moči. ki včasih naraste v nas brez pravega razloga, a je tako mogo-

Maria Dabrowska

Petrčkova smrt

ODLOMEK IZ ROMANA »NOČI IN DNEVI«

den, kakor da so ga povzročili pomembni dogodki. In tako neizmerno, da se zdi nemogoče, da bi ga kar kolj moglo kdaj izčrpati. Ispustila je Petrčkovo roko, pograbila nekaj snega in zagnala kepo v očeta. Petrček jo je začel pri pridaj se vsi hkrati spotaknili, ker so se jim noge zaделе ob snežni zamet; ki ga sanine še niso ravnale.

»Postlušaj, ali se ne bo prehladil?« je vprašala gospa Barbara.

»Ne, ne,« jo je pomirjal Bogomił. »Saj je vendar tako prijeto zunaj. Skoraj, kakor da ne bi bilo mraza. Kaj ne čutiš, kako gorke roke ima?«

»Ti je toplo, sinek?« se je skušala prepričati gospa Barbara, a otrok je odgovoril: »Toplo je, zelo toplo. Tako toplo, kakor — od tod — do — jarka. Ne — Bolj — Tako — toplo — kakor — od tod do neba.«

»Pa se nisi ugrej? Ti ni prevroče?«

Na še jasnem nebu je bilo videti mesec, a v njegovi bližini prvo zvezdo. Sredi sveta, zamrlega v snegovih, je bil ta mesec videti kot živ, rdeč cvet, ki ga je nekdo vrgel na bledečo nebesno modrino.

»Poglejta, mesec,« je rekla gospa Barbara in začutila v sebi vir radosti in moči. ki včasih naraste v nas brez pravega razloga, a je tako mogo-

janja nad varno materino bližino. Roke v rokavičkah z enim prstom je krčevito pritiskal na njena pleča.

»Zbal se je,« je rekla gospa Barbara začudena, zakaj Petrček je šel vendar še večkrat sam veliko dalj. »Z otrokom se ne smeva tako igrati,« je dodala z bolečino.

»Zbal se je za naju,« se je smejala Bogomił. »Misliš je, da so naju požrli volkovi.«

Tudi Petrček se je že smejal in, da bi zakril, kako ga je sram, je začel skakati sem in tja. Vendar pa se je kmalu utrudil in je vprašal, ali je še daleč do doma.

»Te mar noge bole, sinek? Kaj neki je ta otrok danes tako muhast? Bi morda rad k očetu v naročje?«

»Kaj? Fant, ki že jaha z menoj na konju, da bi šel k meni v naročje?« je v šali neredoval Bogomił. »No, pa le pridi, pridi. Bo očka tvoj konjiček.«

Vendar se je Petrček upiral, rekoč: »Ne. Sam — pojdem — po snegu.«

In tako so nekako že v mraku prišli domov.

Ponoči je Petrček nemirno spal, glavo in roke pa je imel zelo vroče. Proti jutru se je začel nezavestno premetavati in po vsej pristavi se je razširila novica da je Niechicov obračsko izraz vročega nasla-

»Nič se nitar ne bojte,« so govorile gospodične Krepške, ki so prihitete pomagat. »Pri majhnih otrocih je mogoče, da tudi visoka vročina ne pomeni nič hudega. Otroci kaj lahko dobe hudo vročino. Koliko takšnih smo že pozdravile.«

Gospa Barbara je gledala z zamegljenimi očmi in govorila:

»Saj se ne bojim. Nimam zle slutnje. Mati bi vendar vnaprej čutila. Vem, da mu ne bo nič.«

Petrček je bledel in težko dihal, a včasih je ves nemiren uneto očelo materine roke in vpraševal: »Je mamica tukaj? Je?«

Popoldne je prišel zdravnik iz Mlave, kmalu zatem pa ravnatelj iz Borka. Proti večeru je prispela gospa Ladinova. Vsi so imeli veliko opravila, hodili so po prstih sem in tja po hiši, ženketale so posodice in stekleničke, pljuskala je voda za obkladke, hrestal je led, zdaj pa zdaj je zdravnik rezko in glasno dal nekakšne ukaze.

Spricho vseh teh prizadevanj si je deček kar nekako opomogel, okrop desetih zvečer se je razvedel in rekel: »Očka! Sredi napete tišine, ki je vladala v sobi, se je raz-

legel njegov glas različno in močno.

»Kaj je, sinek?«

»Očka,« je ponovil deček proseče, »igraj!«

»Bolje mu je. Rad bi, da bi mu oče kaj zaigral,« je rekel nekdo izmed navzočih.

»Gosli — takoj, kje so gosli?« In Bogomił je planil in stekel ponje kakor po rešilno desko. Gospa Barbara je stopila za jim iz sobe in ga pripeljala za roko.

»Nikar ne odhajaj,« je milo prošla, nikar ne odhajaj. Poslušaj! Nikoli se ni bil bolan! Saj vendar še nikoli ni bil bolan,« je zašepetala bupano, kakor da jo je šele to zbudilo kot zlovesča okoliščina.

»Slišata sta, kako je nekdo dejal: »Njemu tudi gosli ne pomo-efo več.«

»Čemu je tukaj toliko ljudi?« se je prestrašila gospa Barbara.

Vrnila se je k otroku, ki se je znova onesvestil. Se bolj so se zauzeli zanj. Zdravnik in ena izmed gospodičen Krepških sta ostala, da bosta pri njem uso noč, v kuhinji pa so bedelci Bylsta, Ludovika in Nebelski, pripravljeni na vsak migljaj.

Proti jutru je Petrček umrl. Vse je utihnilo, nihče ni več hodil sem in tja. Omedlelo gospo Barbaro so natirali s sivkino vodo ter jo skušali osvestiti z raznimi solmi. Bogomił je odšel v vežo. Med nočnim beganjem je bil nekdo odprl vrata na dvorišče. Skoznje je vel mraz in videti je bilo sneg, ki je bil od senc minevaajoče noči sinjkast, a nad snegom, za črnim drevesi je šavel rdeči pramen jutrnje zarje Bogomił je tipaje nekaj iskal na steni.

Prevedel France Vodnik

Stara Varšava (umetniška fotografija Adama Kaczkowskega)

PRED ŠESTIM KONGRESOM LMS V CELJU Praznik mladine v Radečah

V soboto je bil v Radečah velik praznik. Mladina radeške občine je hkrati proslavljala občinski praznik in zaključek enomesečnega tekmovanja v počastitev VI. kongresa LMS. V dvorani »Svobode« je bilo veliko zborovanje, ki so se ga udeležili tudi predstavniki skoraj vseh občinskih komitejev LMS zasavskega okraja in delegati za VI. kongres LMS, ki so imeli pred tem kratko posvetovanje. Zborovanja se je udeležil tudi sekretar CK LMS tov. Tone Kropušek, ki je izročil radeški mladini prehodni kepec mladosti za zaslužen prvo mesto v slovenskem merilu v organiziranju Dneva mladosti.

Ljudsko mladino v radeški občini štejemo po pravici za trenutno najboljšo v Sloveniji, ker je v zadnjem času dosegla zares izredne uspehe na vseh področjih mladinskega udejstvovanja. Ne da bi omenjali, da so vse organizacije organizacijsko in politično utrjene ter da vključujejo večino mladine, je treba navesti tudi uspehe osnovnih organizacij in občinskega komiteja LMS na ideološko-političnem področju. Malokoli kateri tako redno debatne sestanke, na katerih se mladina pogovori o vseh trenutno najaktualnejših vprašanjih našega družbenega razvoja in mednarodnega položaja. Na teh debatnih sestankih je vedno polnoštevilna udeležba mladine, ki se zelo zanima za vsa notranja in zunanje politična dogajanja. Zelo delaven je tudi marksistični krožek »Moša Pišadev«, ki se poglablja tudi v globlja družbena vprašanja, kar priča o veliki politični zrelosti mladih ljudi.

Zelo razgibana in pisana dejavnost mladine v radeški občini naslopljuje dokazuje, da skoraj mlada človeka, ki ne bi bil pripravljen delati v Ljudski mladini, če so na čelu mladine

Priloge mladine celjskega okraja

V pripravah na VI. kongres LMS so se delegati mladinske organizacije celjskega okraja zbrali v ponedeljek že drugič, da skupno proučijo kongresno gradivo in da se pripravijo na delo kongresa samega. Pri proučevanju kongresnega gradiva pa niso sodelovali le izvoljeni delegati, temveč tudi člani mladinskih aktivov. Tako so pripravili na ta kongres opozorile med drugim tudi na dosedanje delo mladine na vseh področjih družbenega dogajanja, hkrati pa dale vzpodbudo za novo aktivnost.

Ko so mladinski delegati celjskega okraja analizirali dosedanje delo, so ugotovili, da bo treba poudariti aktivnost mladih ljudi v podjetjih pri uveljavljanju organov samoupravljanja. Če so se mladi zadržali do sedaj v glavnem ukvarjali z najrazličnejšimi poskusi pri uvajanju novih agrotehničnih ukrepov, pa bodo morali odslej te izkušnje prenesti med zadržanike, na posestva svojih staršev in drugam. Svojevstvene naloge ima tudi srednješolska mladina, pa čeprav ostane prva in najvažnejša naloga še vedno marljivo učenje.

odločno zavzela za sprejem kar največjega števila mladine s potrebnimi političnimi in moralnimi lastnostmi v Zvezo komunistov. Organizacija Ljudske mladine pa je bila uspešna tudi pri vključevanju mladih ljudi v reševanje pomembnih družbenih vprašanj radeške občine in vsakega kraja posebej. Mladina se v polnem številu udeležuje sestankov Socialistične zveze, zborov volivcev in drugih sestankov, kjer razpravljajo o raznih problemih svojega kraja. Mladi ljudje so prav po zaslugi

Ko pozitivni dela med mladinskimi aktivisti v celjskem okraju je pripomoglo tudi enomesečno tekmovanje, ki ga je razpisal okrajni mladinski komitej. Zaključki tega tekmovanja bodo objavljeni na velikem mladinskem zborovanju, ki bo v okviru kongresa v petek, 13. t. m., ob 18. uri na Trgu pred Uniomom, kjer bo zasedal VI. kongres LMS. Ob tej priložnosti bodo nagajeni trije najboljši občinski komiteji ter 15 osnovnih organizacij. Razen govornikov bo na zborovanju nastopila še mladinska godba iz Trbovelj, mladiški pevski zbor celjskega učiteljskega.

Če sodimo po delu mladine celjskega okraja, potem bo VI. kongres LMS 13. in 14. t. m. v Celju prav gotovo potrdil, da se je mladina v zadnjem obdobju močno uveljavila na vseh popriških javnega življenja.

Ljudske mladine dostojno zastopani tudi v vseh društvih, kjer aktivno delajo. Kolikor pa v posameznih panogah društvene dejavnosti ni dovolj razgibanosti, skrbijo za to organizacije Ljudske mladine, ki tesno sodelujejo z vsemi društvi. To se je pokazalo tudi pri uprizoritvi »Mlinarjevega Janjeza« na prostem, kjer je sodelovalo skoraj polovico članov radeške osnovne organizacije LMS. V teku enomesečnega tekmovanja pa so organizacije LMS pridobile tudi številna športska tekmovanja, ki so precej prispevala k pozitivni telesnovogojni dejavnosti, predvsem pa k njeni množičnosti.

Na zborovanju v Radečah so predstavniki OK LMS izkoristili priložnost, da so izrekli priznanje tudi občinskemu komiteju LMS Videm-Krško, ki je bil prav tako uspešen v pripravah za praznovanje Dneva mladosti. Priznanja in skromne nagrade je bil deležen tudi občinski komitej LMS Hrastnik, ki je v tekmovanju za pomoč pionirjem zasedel prvo mesto med vsemi občinskimi komiteji LMS v zasavskega okraja. Na koncu je predsednik tekmovalne komisije pri občinskem komiteju LMS Radeče prečital rezultate, dosežene v enomesečnem tekmovanju med osnovnimi organizacijami LMS radeške občine. Med terenskimi organizacijami je zasedla prvo mesto osnovna organizacija Radeče, drugo mesto pa organizacija LMS Papirnice. Med vaskimi organizacijami LMS je bila najboljša podkumska, ki je — čeprav je delala v zelo težkih pogojih — dosegla zavidljive uspehe.

Planinsko društvo Ljutomer si je v okolici Jeruzalema, sredi prekrasnih vinogradov, uredilo svoj planinski dom, ki je šele nedavno sprejel prve obiskovalce. Izredno dobro vino, dobra postrežba in krasna okolica s prelepim razgledom daleč naokrog privabijo vsak dan večje število turistov in prijateljev narave. Tudi planinci iz drugih krajev Slovenije in Hrvaške so že obiskali to »najmanjšo« planinsko postojanko, ki letos še ni zabeležena v planinskih publikacijah in vodičih. Treba je poudariti, da se na tem razmeroma »nižkem« planinskem domu ugodno počutijo tudi izkušeni planinci in alpinisti, ki so prehodili in preplezali vrsto planin doma in po svetu. Fotografija prisrčuje planinski dom Ljutomerskega planiskega društva v Jeruzalemu, ki kateremu vodi pot iz Ivanjke preko Svetini. Trenutno gradijo tudi novo cesto čez Kotalnikov breg. — M. K.

Lovstvo v Pomurju

Kot v ostalih krajih naše republike, tako se je tudi v Pomurju delno že začela lovska sezona, na katero so se lovci temeljito pripravili. Okrajna lovska zveza v Murski Soboti združuje 38 lovskih družen, v katerih je vključenih nad 700 lovcov. Sedaj se pripravljajo na odlov zajcev in fazanov, ki se začne 1. oktobra, medtem ko so jerebice že začeli loviti 1

septembra. Letos je predvideno, da bodo poslali 400 živih zajcev in 800 jerebice v Francijo. Pomurski lovci z zadovoljstvom ugotavljajo, da so lovcišča letos polna in da je divjad dobro prezimila.

Lovske družine iz Pomurja so poslale svoje predstavnike na izborno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe v Ljubljano. Ob nedavni 35-letnici obstoja lovske organizacije v Pomurju so izdali brošuro »Lovstvo Pomurja«, v kateri so prikazali celotno zgodovino in razvoj ter pomen lovsstva v besedah in slikah. Okrajna lovska zveza si prizadeva, da izvaža svojo divjad prek Lovske zadruge v Ljubljani. Nekatera lovska društva zelo dobro gospodarijo. Tako gradi lovska družina Kupšinci prezimovališče za divjad. Upravni odbor okrajne lovske zveze v Murski Soboti je prav

tako sklenil, da bo v doglednem času ogradil »Fazanarijo« v Murski Soboti, tako da bo divjad imela tukaj popoln mir in bo služila najmlajšim obiskovalcem »parka in razvedrilo Okrajna lovska zveza je povabila lovce iz raznih krajev Slovenije na lov na svojem področju. Lovili bodo predvsem jerebice in fazane, ki jih na področju nekaterih lovskih zvez nimajo. Okrajna lovska zveza je letos predvidela tudi lovsko razstavo, ki jo je obiskalo okrog 4.000 ljudi. Velikega nagradnega tekmovanja v streljanju na glinaste golobe se je udeležilo okrog 230 lovcov, med katerimi je zmagal član lovske družine Bakovci, Branko Radašič. Med ekvami je zmagala LD Bakovci. — M. K.

Mavsarjev itc - 90-letnik

Preteklo nedeljo je Mavsarjeva rodinka v Mostah, Pod jezami 17. praznovala izredno lepi in redki jubilej — 90-letnico življenja svojega očeta Ivana Mavsarja, ki se je rodil 5. septembra 1867 pri Krič na Dolenjskem.

Mavsarjev oče je 40 let svoje življenje posvetil službi na železnici kot kurjač na lokomotivah in je že tedaj podpiral delavske miselnost ter se boril za pravice in boljše življenje delovnega Mavsarja. Osebnost se je udeležil delavske demonstracije v letu 1920 na Zeleni cesti v Ljubljani in za las ušel smrti, ko so takratni žandarji streljali v manifestante in ubili 13 borec. Politično sta delala skupaj s obojini Etbinom Kristanom, ki je imel v Mavsarju odkritega sodelavca in tovariša. Mavsarjev ata je več let v svoji lastni hiši dal brezplačno na raznih šolah pravo živno spominja vseh položajev prave Delavskega kulturnemu društvu »Svoboda«, za sam tudi organiziral in vodil. Jubilej se je v svojih visokih letih polnili borb, trpljenja in preganjanja, ki ga je naš delavski človek preživljal za svoje ideale in pravice. Mavsar Ivan je moral že s 19 letom od doma za pastirja, ker je bilo za njim doma še šest mladih in neposkrbljenih otrok. Od pastirovanja dalje je občutil tudi v raznih drugih službah. Nazadnje je bil umrlj in ostal v službi pri železnici. Mavsarjevemu očetu želimo ob njegovem 90-letnem jubileju še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Stare iz Ljubljane je dobil na Goloven šest gobanov drugega ob drugem, kar je res prava redkost.

Ob obletnici pionirske organizacije

V mariborskem okraju bodo ta mesec začeli s praznovanjem ob 15. obletnici ustanovitve pionirske organizacije. Predsednica Okrajne pionirske komisije tov. Zora Tomičeva je ob tej priložnosti povedala, da se na ta pomemben dogodek že povsod lepo pripravljajo. Poseben poudarek bo na okrajnem tekmovanju pionirskih odredov in občinskih pionirskih komisij. S tekmovanjem bodo začeli 20. septembra letos in ga zaključili 5. januarja prihodnjega leta. V tem času bodo pionirji nazorno prikazali svoje dosedanje uspehe doma in šoli. Posebno se bodo potrudili pri nadaljnjem udeleževanju v raznih krožkih. V njih so se pionirji že doslej izkazali, kar dokazujejo lično izdelani predmeti, ki so jih raz-

stavili na mnogih šolskih razstavah. Pionirji bodo tekmovali tudi v snagi in drugih osebnih vrlinah, da bi tako kar najbolj dokazali navezanost na svojo pionirsko organizacijo. Razen tega bodo obiskali voditelje in se jim zahvalili za njihovo vsakodnevno pomoč. Občinske komisije pa bodo v času tekmovanja ustanovile nove pionirske odrede na osemletkah, dopolnile starejšine svete in pridobile mladino za delo s pionirji. Pionirji se bodo udeležili tudi velikega pohoda in zbrali ustrežno gradivo o razvoju in napredku pionirske organizacije v mariborskem okraju. Pionirski odred bodo o uspehih svojega tekmovanja sproti poročali. Okrajni pionirski komisiji v Mariboru.

Šolstvo v šentviški občini

Ob zaključku lanskega šolskega leta je posebna komisija sveta za prosveto in sanitarne inspekcije pri občinskem ljudskem odboru Ljubljana-Sentvid obiskala vse šole in se posvetovala z upravitelji o ureditvi učilnic, šolskega okolja in sanitarnih naprav. Tako so med pomembnejše poudarili, da se morajo poskrbeti upravitelji ob vsestranski pomoči novih šolskih odredov, da so uredili vse naročeno. Domala povsod imajo sedaj temeljito prenovljene prostore.

Letos je bil na osnovni šoli v Sentvidu in Smartnem rekordni vpis. V Sentvidu so morali odpreti dve novi vzporednici, vse pa kaže, da se bo število otrok še povečalo. V Smartnem imajo zaradi velikega števila novincev težave s prostori. Vse šole so začele redno s šolskim delom. Nova učence so povsod pogostili. Pogostitvi so prisostvovali tudi starši. Razen v Smartnem imajo povsod zadovoljivo število vzgojiteljev. Na osnovni šoli in nižji gimnaziji v Smartnem pa je vprašanje vzgojiteljev že nekaj let pere-

če. V nekaj letih je bilo tu že okrog 40 sprememb. Letos primanjkuje na osnovni šoli ena učna moč, na nižji gimnaziji pa dve. Prav to pomanjkanje so nekateri izkoristili in želeli masovno vpisovati otroke v šentviško gimnazijo. Da bi kadrovsko vprašanje rešili, so se obrnili na svet za šolstvo LRS, da bi posredoval. Zato je upati, da bo zadeva v najkrajšem času urejena.

Še nekaj o šentviški gimnaziji. Ko bi se moral v njej začeti redni pouk, so zidari začeli betonirati dohod. Dva meseca je bilo časa za ta dela in kljub temu z vsem še niso končali. Tudi vsega pohištva še niso

dobili in sedaj v največji naglici dovažajo opremo, kakor da tega ne bi mogli storiti že prej. Razumljivo je, da imata ravnatelj in šolski odbor razdrti tega precejšnje težave, saj so morali za nekaj dni celo preložiti začetek pouka. Razumljivo je, da vzbujata to med ljudmi v Sentvidu precej nezadovoljstva, saj so imeli precej težav že ob zaključku lanskega šolskega leta. Ravnatelj gimnazije tov. Medved je ves svoj dopust žrtvoval za to, da bi bilo poslopje pravčasno urejeno, vendar odpade precej krivde na podjetje, ki ni pravčasno končalo vseh del.

Modernizacija slovenigeografske bolnišnice

Bolnišnico v Sibvenjem Gradcu so izgradili pred šestdesetimi leti. Imela je 131 postelj in je bila za takratne razmere primerna. Sedanjim potrebam pa ne ustreza več niti po kapaciteti, še manj pa po kvaliteti prostorov. Zelo pomembni so tudi kuhinjski prostori, ki morajo prenesti trikratno obremenitev. Bolnišnica ima danes 223 postelj, kar je preveč, kar je navedeno v letnem poročilu. Bolnišnica gradi za svoje uslužbence 12-stanovanjski blok, katerega bodo izro-

čili svojemu namenu prihodnje pomlad. Z vidnim in srednjim medicinskim kadrom so v glavnem preskrbljeni. Študentov vrsto strokovnjakov, ki bodo kmalu za sedli svoja mesta v bolnišnici. Tako bodo dobili tri zdravnikove magistroke, dve medicinski sestri, eno neozvaliko in štiri bolničarke.

Vodstvo bolnišnice na posvečeno posebno pozornost tudi nabavi novih modernih aparatov. Tako so nabavili nov Romulus-anezestezski aparat za narkozo, elektro-kirurški nož, dva prenosna rentgenska aparata in vrsto drugih naprav v kirurškem oddelku. Prav tako je tudi fizični oddelki dobili nov rentgenski aparat. Uredili so tudi transfuzijsko postajo strokovnjakov, ki bodo kmalu za sedli svoja mesta v bolnišnici. Tako bodo dobili tri zdravnikove magistroke, dve medicinski sestri, eno neozvaliko in štiri bolničarke.

Na sestanku občinskega odbora SZDL so razpravljali predvsem o pripravah za volitve. V občinski zbor bodo volili 30 kandidatov, v zbor proizvajalcev pa 25. Celotno področje bo razdeljeno na 21 volilnih enot. O pripravah na volitve se bodo podrobno pogovorili tudi na zborih volivcev in drugih množičnih sestankih. Ob tej priložnosti bodo skušali pridobiti tudi nove člane v SZDL. Posebno skrb bodo posvetili kandidiranju mladine.

»TEDENSKA TRIBUNA«
v Ljubljani že v sredo
popolnel

PO POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA
RIŠE:
M. MUSTER

10. »Glej!« je zaspetala deklica. Kazan se je primaknil bližje, počasi je dvignil glavo in proseče gledal v prijazen ženski obraz. Potem je počasi drobnost, toplo roko, obenem pa je pogledoval gospodarja. Ga ne bo tepel? On pa je prišel k njemu, pokleknil in ga prijateljsko potepil po glavi. Kazan se tudi sedaj ni premaknil.

11. Thorpe ga je prijazno nagovoril: »Moji dobri Kazan, tudi ti jo imaš rad, kajne? Niš ji ne boš naredil. Vidiš, Izabela je sedaj najina, skrbelna bova zan. In jo braniš.« Kakor da bi ga razumel, se je Kazan znova obrnil k dekletu in jo začel pazljivo ovohavati od rok pa do oblike in čevljev. In ko ga je Izabela pobožala, je srečno in zadovoljno zavpil.

12. Thorpe je Izabeli nekaj pošepetal. Nasmejala se je in stekla v kot. Kazan se je najelil. Tam je stala čudna črna bleščeta reč. In ta nenadna reč je imela dolgo vrsto svetlih belih kob. Kazan je prestrašeno gledal; če kako, da se Izabela ne boji teh dolgih, strašnih kob. Saj jo bodo vendar popadli! Izabela pa se jih je celo dotaknila in prtili!

Nova spominska plešča

V Lokovici nad Sočanjem so se dni odkriti spominsko ploščo padlim borcem. Za to je poskrbela tamkajšnja organizacija ZB. Ob tej priložnosti so pripravili tudi več recitacij in enodejanske »Izdajalec«.

Kranj

Mladinski izobraževalni center pri CK LMS je organiziral letos v Bohinju vrsto seminarjev: o naši komunizmi in družbeni ureditvi, o osnovah marksizma in sodobnih problemih ter praksi in teoriji socializma, za mlade člane delavskih svetov, o vlogi KPJ v zgodovini delavskega gibanja v Jugoslaviji in o sedanjih družbeni vlogi ZKJ. Zadnji je na programu seminar za vodje klubov mladih proizvajalcev, ki se bo začel te dni.

Do sedaj je hotel »Evropa« v Kranju obiskalo že 535 tujih in 3588 domačih gostov. Ta mesec bo obisk verjetno padel, ker so ekskurzije in potovanja inozemskih turistov v glavnem končana. — I. V.

To osvoboditvi Primorske v začetku septembra 1943 je bilo treba ustvariti temelji za izgradnjo ljudske oblasti. Tako je bil 14. septembra ustanovljen Narodno-osvobodilni svet za Slovenijo Primorje.

Dne 12. septembra 1943 je izvršni odbor OF Slovenije razglasil, da sta OF in slovenska osvobodilna vojska kot sestavni del jugoslovanske vojske prevzeli vso oblast na osvobodjenem ozemlju.

NOCNA ZDRAVNIŠKA DEZURNI SLUŽBA ZA NUJNE OBISKI NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20. DO 7. ŽURJAK, OB NEDELJAH IN PRAZNIKI VES DAN.

Zdravstveni dom VIČ: Dr. Grapar Stane, Kogejeva 5, tel. 23-272. V odsotnosti zdravnika kličite tel. 21-519. Nedeljska zdravna služba v ambulanti prije, Rimska c. 31, tel. 21-797, od 8-14 ure.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD: Dr. Setina Miloš, Velikovaška 6, tel. 31-281.

Zdravstveni dom SISKI: Dr. Voglar Zlatko, Celovška 24, tel. 21-868.

Zdravstveni dom CENTER: Dr. Podobnik Jože, Gorupova 1-III, tel. 21-516. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 20-200.

Zdravstveni dom MOŠTE: Dr. Trobec Helena, Poljedelska 19, telefon 22-573. Preko dneva vršijo obiske na domovih pacientov vsi zdravniki ZU - Moste.

Zdravstveni dom RUDNIK: Dr. Mal Miran, Wolfova 5-1, tel. 22-584. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 20-500. V soboto zdravna služba že od 18. ure dalje.

GOSPODINJSKO POMOČNICE: Vabimo Vas in delodajalce, da se udeležite sestanka v četrtek 12. t. m., ob 20. uri v terenski pisarni Gosposka 7. Prizide vse, ker bomo govorili o izletu, in delavni pogodbi med vami in delodajalci.

LOGOPEDIČNI ODDELEK na Zavodu za glubo mišlino v Ljubljani prične z delom 16. IX. Vsa dan od 8. ure naprej sprejema logopate z govornimi motnjami: ječianja, sesljanja, pogrkavanja in drugih govornih napak.

Ne nadkriljiva je »ULTRAGIN« - sport krema. Poiskus - primerjaj - povej drugimi!

»FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zanimaš »FLEX«, če hočeš kvaliteto idealno čisti masne madeže.

Vsem, ki so ob izgubi naše nadvse drage mamice, hčerke in sestrice

MARIJE HRIBERNIK

z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali vence ter šopke in to v tako velikem številu sprejeli na naši zadnji poti, iskrena hvala! Posebej se zahvaljujemo upravi ljubljanskih mlekar, ki so kot svoji delavki pokazale veliko razumevanje in sodelovanje pri vseh pripravah za njeno zadnjo pot.

Zalujochi: hčerka Mirica, mama z možem in sestra z možem ter ostalo sorodstvo.

Čestitkam se pridružujejo: Godzarsko kmetijska poslovna zveza, Mozirje; Trgovina »Prodaja«, Mozirje; Gostišče »Pri Pošti«, Mozirje; Pekarna, Mozirje; Zadržno lesno proizvodno podjetje, Mozirje; Lekarna, Mozirje; Klavnica in mesarija, Mozirje; Slaščičarna - Buffet, Mozirje; Kmetijsko gospodarstvo, Mozirje; Kmetijska zadruga Ljubija, Mozirje; Klavnica in mesarija, Rečica ob Savinji

Kmetijska zadruga, Rečica ob Savinji; Točilnica »Menina«, Šmartno ob Dreti; Kmetijska zadruga, Šmartno ob Dreti; Lesno gospodarstvo, Nazarje; Lesno industrijsko podjetje, Nazarje; Gostilna »Savinja«, Nazarje; Trgovina »Planinka«, Nazarje; Kmetijska zadruga Kokarje; Kmetijska zadruga, Bočna pri Gornjem gradu; Kmetijska zadruga, Radmirje v Sav. dolini; Gostilna »Raduha«, Luče ob Savinji; Trgovina »Savinja«, Luče ob Savinji; Kmetijska zadruga, Luče ob Savinji; Kmetijska zadruga, Ljubno

Ključavničarstvo - Kleparstvo, Ljubno; Splošno mizarstvo KZ, Ljubno; Remontno podjetje, Ljubno; Kmetijska zadruga, Solčava; Planinsko društvo »Dom Rinka«, Solčava; Planinski dom PD Celje v Logarski dolini; Gostišče »Sestra Logar«, Logarska dolina; Gostilna pri Plesniku, Log. dolina; Kmetijsko gospodarstvo, Gornji grad; Kmetijska zadruga, Gornji grad; Foto Feliks Ugovšek, Gornji grad; Trgovina »Jelka«, Gornji grad; Lesna obrt »Smreka«, Gornji grad

ERANTILNO VLOGO pri Mostni brašnilnici Ljubljanski

Opozarjamo vsa podjetja in obrtne delavnice, da Zavod za varjenje LRS razstavlja na Zagrebškem velesojmu v italijanskem paviljonu - firma Siccioni - stroje za varjenje plastičnih mas. Delovanje strojev, ki so prejeli Oskarja za embalažo 1957, bo praktično demonstrirano.

Mladinsko gledališče v Ljubljani vabi mladino, ki se zanima za gledališko delo k sodelovanju. Vpis v tečaj od 9. - 16. septembra t. l. vsak dan od 10. - 12. in od 17. do 18. ure v pisarni Mladinskega gledališča, Trg Francoske revolucije 1.

POSEBEN ZAČETNIŠKI Družinski PLESNI TEČAJ tudi za starejše osebe in zakonce se bo začel v petek 13. sept. ob 20.15 uri v »Centralni plesni šoli« - Petkovskovo nabrežje 35. Poučuje mojster Jenko. Vpisovanje-informacije vsak dan od 17. do 21. Telefon 21-881.

GOSPODINJEI PRIJETNO PRESENEČENJE ISOL ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO

RAZPIS Fakulteta za elektrotehniko in strojništvo Univerze v Ljubljani razpisuje na podlagi čl. 25. Splošnega zakona o univerzah na Inštitutu za strojne elemente mesto ASISTENTA

POGOJ: inženir strojništva s pedagoškimi sposobnostmi in ustrezno prakso ter pasivnim znanjem 2 tujih jezikov.

Kolkovane prošnje z življenjepisom ter navedbo dosežanih praks na preloži v 14 dneh od objave na Dekanatu fakultete v Ljubljani, Tomšičeva 7. R

»FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zanimaš »FLEX«, če hočeš kvaliteto idealno čisti masne madeže.

Vsem, ki so ob izgubi naše nadvse drage mamice, hčerke in sestrice

MARIJE HRIBERNIK

z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali vence ter šopke in to v tako velikem številu sprejeli na naši zadnji poti, iskrena hvala! Posebej se zahvaljujemo upravi ljubljanskih mlekar, ki so kot svoji delavki pokazale veliko razumevanje in sodelovanje pri vseh pripravah za njeno zadnjo pot.

Zalujochi: hčerka Mirica, mama z možem in sestra z možem ter ostalo sorodstvo.

Čestitkam se pridružujejo: Godzarsko kmetijska poslovna zveza, Mozirje; Trgovina »Prodaja«, Mozirje; Gostišče »Pri Pošti«, Mozirje; Pekarna, Mozirje; Zadržno lesno proizvodno podjetje, Mozirje; Lekarna, Mozirje; Klavnica in mesarija, Mozirje; Slaščičarna - Buffet, Mozirje; Kmetijsko gospodarstvo, Mozirje; Kmetijska zadruga Ljubija, Mozirje; Klavnica in mesarija, Rečica ob Savinji

Kmetijska zadruga, Rečica ob Savinji; Točilnica »Menina«, Šmartno ob Dreti; Kmetijska zadruga, Šmartno ob Dreti; Lesno gospodarstvo, Nazarje; Lesno industrijsko podjetje, Nazarje; Gostilna »Savinja«, Nazarje; Trgovina »Planinka«, Nazarje; Kmetijska zadruga Kokarje; Kmetijska zadruga, Bočna pri Gornjem gradu; Kmetijska zadruga, Radmirje v Sav. dolini; Gostilna »Raduha«, Luče ob Savinji; Trgovina »Savinja«, Luče ob Savinji; Kmetijska zadruga, Luče ob Savinji; Kmetijska zadruga, Ljubno

Ključavničarstvo - Kleparstvo, Ljubno; Splošno mizarstvo KZ, Ljubno; Remontno podjetje, Ljubno; Kmetijska zadruga, Solčava; Planinsko društvo »Dom Rinka«, Solčava; Planinski dom PD Celje v Logarski dolini; Gostišče »Sestra Logar«, Logarska dolina; Gostilna pri Plesniku, Log. dolina; Kmetijsko gospodarstvo, Gornji grad; Kmetijska zadruga, Gornji grad; Foto Feliks Ugovšek, Gornji grad; Trgovina »Jelka«, Gornji grad; Lesna obrt »Smreka«, Gornji grad

5212-5246-B

KINO

SPORED ZA SREDO KINO »UNION«: slov. film »NE CAKAJ NA MAJ«. Tednik: Življenje in smrt. Predstava ob 15.17, 19 in 21. Ob 19 je matinska izsejka filma.

KINO »KOMUNA«: premiera ital. filma »SKODA, DA SI TAK-SNA«. Predstava ob 15.17, 19 in 20. V glavni vlogi: Sofia Loren in Vittorio de Sica.

KINO »SLOGA«: ameriški film »PROTI VSEM PRICAMA«. Tednik: »Pro vsem svetu«. Predstava ob 15.17, 19 in 21.

KINO »VIČ«: premiera amer. barv. filma »CAJ ZA DVA«. Tednik: F. N. 30. Predstava ob 16.18 in 20. V glavni vlogi: Doris Day. Prodaja vstopnic v vseh štirih kinematografih od 9.30 do 11 in od 14 dalje, za matinejo v kino Union pa od 9 dalje.

KINO »SOČA«: ZAPRTO zaradi gradbenih del. KINO LETNI BEŽIGRAD: amer. barvni cinemascope film »MED NEBOM IN ZEMLJO«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8: »REVLJA RISANK«. Predstava vsak dan ob 19 in 15. V četrtek isti spored.

»SISKA«: premiera nemškega filma »SMCNEŠI OD NOČI«. V glavni vlogi: Helga Goering in Wilhelm Koch-Hooge. Predstava ob 16.18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. V četrtek isti spored.

»TRIGLAV«: jugosl. film »NE OBRACAJ SE SINKO«. Tednik: V gl. vlogi: Bert Sotlar, Zlatko Lukman in Lila Andres. Predstava ob 16.18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. V četrtek isti spored.

»LITONSTROJE«: franc. film »POD ZEMLJO PARIZA«. F. N. št. 35. ob 20. Predprodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. V četrtek isti spored.

»SENVID«: »Svoboda«, franc. film »TREZ RAKEN«. ob 18 in 20. V četrtek isti spored.

»CRNUCE«: amer. film »VISOKA BARBARA«. ob 20. V četrtek isti spored.

»DOMZALE«: avstrij. film »DVA AVTUS«. ob 18 in 20. V četrtek isti spored samo ob 20.

»KAMNIK«: »DOM«. - amer. film »SLED ZA ZLOČINCEM«. V četrtek isti spored.

»BLED«: amer. film »ABBOT IN COSTELLO V TUJSKI LEGIJI«. ob 18 in 20.30. V četrtek isti spored.

»NOVO MESTO«. »KRKA«. amer. film »ZENA Z NEAPELSKIH ULIC«. V četrtek isti spored.

»KLANJ«: »STORŽICA«. kitajski film »CIRKUS«. ob 16.18 in 20. V četrtek japonski barv. film »VRATA PEKLA«. ob 16.18 in 20.

»KLANJ«: »Svoboda«. amer. film »SLAVOLOK ZMAGE«. ob 19. Samo danes.

»KLANJ«: »Triglav«. v četrtek amer. film »SLAVOLOK ZMAGE«. ob 19. Samo danes.

GLEDALISCA

DRAMA LJUBLJANA Sobotna, 14. septembra, ob 20: Moliere: Soja za moše. Izdajsko festival. Izven in za področje. Obveščamo občinstvo, da je predstava Axelrodove komedije »Seden let skomine prestavljenja na soboto, 21. septembra, a v soboto, 14. septembra bosta uprizorjeni Moliereovi komediji »Soja za moše« in »Izsiljena ženitev«. Ta predstava je doživela v Ljubljani kot tudi na gostovanjih v tujini in po državi izredno navdušen sprejem. Predstava v soboto, 14. septembra je ena zadnjih ponovitev tega dela v Ljubljani, zato nanjo posebej opozarjamo vse, ki si je še niso ogledali; Vstopnice so v prodaji od četrtega, 12. sept. dalje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pasaja Vpisovanje abonmaja za sezono 1957-58 je dneвно med 10. in 12. uro ter 16. in 18. uro. Za dosedanje abonente so sedeži na razpolago še danes, od jutri dalje pa bodo vsi preostali sedeži na razpolago ostalim interesentom.

»KUHINSKO POHISTVO in peč za kopalnico, prodam. Kariz, Surojeva 2 (Vodnikova). 19277-4. Nov, MAJHEN (H KS), luksuzni 4-sedežni avto, nemški produkt, prodam! Radio vgrajen, model 1957. Ogled dneвно od 12. do 14.30 ure. Naslov v ogl. odd. 19284-4.

AVTO DKW Meister Klasse F8, v dobrem stanju, ugodno prodam. Ogled iz prijaznosti pri Janežič, Starecova 26. 19285-3. ZENKO KOLU, novo, italijansko, »Julija«, prodam. Naslov v ogl. odd. 19288-4.

»VESPO 125 cc« prodam. Naslov v ogl. odd. 19285-4. SLASČICARSKO PEČ, razni inventar za slaščičarno, 2 marmorni plošči, moški krombi plašč, žensko kolo, prodam. Ogled: Kastriin Ljubo, Mestni trg 17. 19286-4.

»SEPALNI STROJ« (slag masino), prodam. Ponudbe v ogl. odd. pod »Ugodno«. 19287-4. LEPO VILA SANSKO POHISTVO, prodam. Naslov v ogl. odd. 19274-4.

»VESPO«, prodam. Galjevec 126. Informacije sredi, četrtek od 18-19. ure. 19290-4. HIDRAVLICNO PRESO, 20 ton za bakelit kompletno, z orodjem artiklov za široko potrošnjo, prodam. »Plastika« Zagreb, Kremenska 2a (vogl. ilice 274). R 2758-4.

»INVALIDSKI VOZICEK«, kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Petrovo«. odd. 19283-4. MARMORNO PLOŠČO, kupim. Ponudbe pod »Barva« v ogl. odd. 19283-5.

GRABENE PARCELE, ugodno prodam. Rajzer Justina, Maribor - Koleskega št. 19303-7. SREDNJESKOLE sprejemam na stanovanje. Ponudbe pod »Sostanovalka« v ogl. odd. 19285-9.

Po kratki bolezni je umrl 86 let star naš predbrobi JURJ STRAVS kolarski mojster Pogreb bo v četrtek, 12. t. m. ob 16. uri na Mestnem pokopališču v Celju. Zalujochi: Milka Stravs, snaha, Silva in Rudl Stravs, vnuka, nečakinje in nečaki, Golouhovi.

»Pour Vous« KLINICNO PREIZKUSENO KREMO!

STEDI DENAR IN CAS! Neguj se sama kot francoske žene s kolekcijo kozmetičnih preparatov »EVELINE« po priloženih diskantih navodilih, katere so pravkar prejele drogerije!

MALI OGLASI STROJEPIŠKO - HONORARNO, po možnosti s prakso v fakturiranju, za dopoldanski čas, sprejemmo takol. Trg. podj. »Križevci«, Ljubljana, Misarykova c. 15/II. R 2759-1.

ZDRAVSTVENA POSTAJA Cerklona razpisuje mesto medicinske sestre ali bolničarke za delo v splošni ambulanci. Samostojno stanovanje zagotovljeno. Nastop službe takoj. R 2760-1.

VEC DOBRIM DELAVCEV potrebujemo. Plača 50 din na uro, Janežič, Starecova 26. 19286-1.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno, sprejme dvočlanska družina. Zglasite se popoldne; Bežigrad, Lavričeva 4. 19281-1.

MLAJŠEGA SKLADISČNEGA DELAVCA sprejememo. Javora, Ljubljana, Gosposvetska c. 13. 19270-1.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, zaposlena tudi: upokojenka, sprejme 4-članska družina takol ali s 15. septembrom. Oglasite se od 15. do 18. ure pri Koroščan, Zaloška cesta 25/I. Reševalna postaja. 19287-1.

TRH CEVLJARSKE POMOČNIKE za zbita dela, sprejme takol Cevljarska zadruga »Mivica«, Ljubljana, Miška 25. 19288-1.

BRIVSKEGA POMOČNIKA, sprejme Popit Viktor, Cankarjevo nabr. 3. 19293-1.

SIVILSKA POMOČNICA išče zaposlitev. Ponudbe pod »Delo«, v ogl. odd. 19288-1.

DOPOLNE bi pazila na otroke. Tržaška 48. 19283-2.

MESTO TRGOVSKE VAJENKE v Ljubljani ali Celju, iščem. Križevc Tonka, Celje, Seice 19305-3.

DOBRO OHRANJENO PRIKOLICO za motorno dvokolo, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. R 2757-4.

KUHINSKO POHISTVO in peč za kopalnico, prodam. Kariz, Surojeva 2 (Vodnikova). 19277-4.

»VESPO 125 cc« prodam. Naslov v ogl. odd. 19285-4.

»INVALIDSKI VOZICEK«, kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Petrovo«. odd. 19283-4.

»GRABENE PARCELE, ugodno prodam. Rajzer Justina, Maribor - Koleskega št. 19303-7.

Po kratki bolezni je umrl 86 let star naš predbrobi JURJ STRAVS kolarski mojster Pogreb bo v četrtek, 12. t. m. ob 16. uri na Mestnem pokopališču v Celju. Zalujochi: Milka Stravs, snaha, Silva in Rudl Stravs, vnuka, nečakinje in nečaki, Golouhovi.

»Pour Vous« KLINICNO PREIZKUSENO KREMO!

STEDI DENAR IN CAS! Neguj se sama kot francoske žene s kolekcijo kozmetičnih preparatov »EVELINE« po priloženih diskantih navodilih, katere so pravkar prejele drogerije!

MALI OGLASI STROJEPIŠKO - HONORARNO, po možnosti s prakso v fakturiranju, za dopoldanski čas, sprejemmo takol. Trg. podj. »Križevci«, Ljubljana, Misarykova c. 15/II. R 2759-1.

ZDRAVSTVENA POSTAJA Cerklona razpisuje mesto medicinske sestre ali bolničarke za delo v splošni ambulanci. Samostojno stanovanje zagotovljeno. Nastop službe takoj. R 2760-1.

VEC DOBRIM DELAVCEV potrebujemo. Plača 50 din na uro, Janežič, Starecova 26. 19286-1.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, samostojno, sprejme dvočlanska družina. Zglasite se popoldne; Bežigrad, Lavričeva 4. 19281-1.

MLAJŠEGA SKLADISČNEGA DELAVCA sprejememo. Javora, Ljubljana, Gosposvetska c. 13. 19270-1.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, zaposlena tudi: upokojenka, sprejme 4-članska družina takol ali s 15. septembrom. Oglasite se od 15. do 18. ure pri Koroščan, Zaloška cesta 25/I. Reševalna postaja. 19287-1.

TRHOVSKA POMOČNIKA (CJ) za trgovino z živili sprejme trg. podj. »Hrana«, Ljubljana, Trg mlad. delovnih brigad št. 7, takol ali pozneje. R 2753-1.

RABLJENO ZENSKO KOLU kupim. Ponudbe pod »Cena« v ogl. oddelku. R 2603-4.

ENODRUŽINSKO HIŠO z vrtom, gozdom in njivo prodam (oddam za obroček). Bezovik 39. 1894-7.

DVE PISARNSKI SOBI s širšim centru Ljubljane iščemo za takol ali kasneje. Ponudbe v ogl. odd. pod »Visoka nagrada«. R 2602-4.

ISČEMO SOBO ALI KABINET za eno osebo proti nagradi. Ponudbe pod »Sobo nujno« v ogl. oddelku. R 2602-9.

SPREJMEM SOSTANOVALCA. Ponudbe pod »Nagrada« v ogl. odd. 19250-9.

NUDIM HRANO IN STANOVANJE za dopoldansko pomoč v gospodinjstvu. Naslov v ogl. oddelku. 19248-9.

OCALA SEM IZGUBILA na poti Jesenkova ul. - Kleč - Črnuče. Vrnite, prosim, Jesenkova 2-III, desno, ali tel. 20-910. 19254-10.

Nepričakovano nas je zapustil naš ljubljani mož, oče, sin, brat, stari oče, tast in stric STANE LOGAR urarski mojster

Draga pokojnika bomo sprejeli iz Nikolajeve vežice v četrtek, dne 12. t. m., ob 17. uri. Globoko žalujochi: žena Betka, sin Stane z družino, mati Ivana, bratje in sestře z družinami ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, 10. septembra 1957.

Po težki bolezni nas je zapustila naša ljuba žena, mati, sestra, svakinja PAVLA MONDA

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 11. sept., ob 16.30. od križišča na Kranjsko pokopališče. Zalujochi: mož Jožko, sin Dušan, družini Zorko in Milost ter ostalo sorodstvo. Kranj, Beltinci, Sevnica, Ljubljana, Hrastnik, 10 septembra 1957.

Ob praznovanju krajevnega praznika

MOZIRJE

12. septembra 1957 prav lepo čestitajo vsem svojim prebivalcem:

- OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS in
OBČINSKI ODBOR ZB NOV

MOZIRJE

Čestitkam se pridružujejo: Godzarsko kmetijska poslovna zveza, Mozirje; Trgovina »Prodaja«, Mozirje; Gostišče »Pri Pošti«, Mozirje; Pekarna, Mozirje; Zadržno lesno proizvodno podjetje, Mozirje; Lekarna, Mozirje; Klavnica in mesarija, Mozirje; Slaščičarna - Buffet, Mozirje; Kmetijsko gospodarstvo, Mozirje; Kmetijska zadruga Ljubija, Mozirje; Klavnica in mesarija, Rečica ob Savinji

Kmetijska zadruga, Rečica ob Savinji; Točilnica »Menina«, Šmartno ob Dreti; Kmetijska zadruga, Šmartno ob Dreti; Lesno gospodarstvo, Nazarje; Lesno industrijsko podjetje, Nazarje; Gostilna »Savinja«, Nazarje; Trgovina »Planinka«, Nazarje; Kmetijska zadruga Kokarje; Kmetijska zadruga, Bočna pri Gornjem gradu; Kmetijska zadruga, Radmirje v Sav. dolini; Gostilna »Raduha«, Luče ob Savinji; Trgovina »Savinja«, Luče ob Savinji; Kmetijska zadruga, Luče ob Savinji; Kmetijska zadruga, Ljubno

Ključavničarstvo - Kleparstvo, Ljubno; Splošno mizarstvo KZ, Ljubno; Remontno podjetje, Ljubno; Kmetijska zadruga, Solčava; Planinsko društvo »Dom Rinka«, Solčava; Planinski dom PD Celje v Logarski dolini; Gostišče »Sestra Logar«, Logarska dolina; Gostilna pri Plesniku, Log. dolina; Kmetijsko gospodarstvo, Gornji grad; Kmetijska zadruga, Gornji grad; Foto Feliks Ugovšek, Gornji grad; Trgovina »Jelka«, Gornji grad; Lesna obrt »Smreka«, Gornji grad

DIRKE V LJUTOMERU

V Maribor je včeraj prišla nogometna B reprezentanca Jugoslavije, ki se bo jutri pripravljala za tekmo na Dunaju z ustreženo enajstoročno Avstrijo. S trenerjem Lehnerjem so prispeli tle: Krivokuča, Ljubenović, Šljaković, Zanetić, Popović, Meser, Rudinski, Prilincević, Papec, Petaković, Radović, Ognjanović, Nivoić, Spajić, Šikić in Jevčević. Danes bo v Zagrebu mednarodna nogometna tekma med reprezentancama Zagreba in Varšave.

JESTI SMRTNO NEVARNO!

Na petih angleških farmah bo prihodnje leto dozorelo žito, repa in trava, kar ni namenjeno niti človeku, niti živali. Na poljih in travnikih so postavljene tablice z napisom: **Jesti smrtno nevarno!** Razen lastnika in dvajset, trideset učencakov, nihče ne ve, kje so te farme in dokler ne bodo pridelkov odpeljali, tudi nihče ne bo zvedel. Na teh petih farmah delajo Angličani svoje poljedelske radioaktivne poskuse.

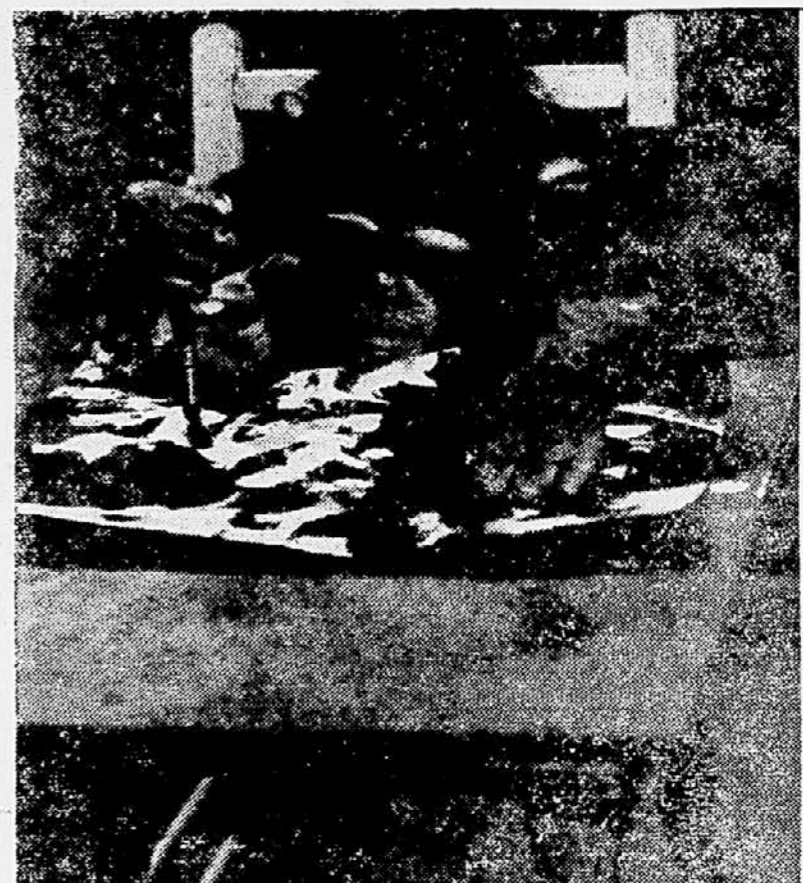
delovanju razpadanja srednje velike vodikove bombe. V temni megleni noči so se napotile posebne kolone v pet različnih smeri in so škropile nevaren strup po okoliških travnikih. V zaščitenih obkajih, z maskami na obrazu, so delovali na gledalca kakor da plešejo po njihavih demoni. Tudi policija, ki je področje, na katerem se je to odigravalo zaprla za vsak promet, ni vedela, zakaj gre.

ljena zemlja ne bo tako kmalu izgubila svoje radioaktivnosti. Toda raziskave se ne bodo omejile le na laboratorije, pač pa se bodo nadaljevale tudi v hlevih državnih živinorejskih posestev, četudi je jasno, da bodo izgube pri živini občut-

deset let, mogoče več, ali pa manj. Ko bodo ugotovili, da se je elementarni sestav tal in rastlin povrnil v prvotno stanje, bodo eksperiment zaključili. Nekoli v prihodnosti bodo pritegnili v ta poskus tudi ljudi. Jedli bodo rženi kruh iz

Prav tako, kakor se na tisoče učencakov širom sveta trudi, da bi kar najbolj izpopolnili atomsko orožje, tako prav isti učencaki iščejo zdravila in sredstva za omiljenje škode, ki nastane zaradi strupenega izžaravanja. Ker vsaka uporaba verižnega jedrskega cepjenja atomov nima le trenutnega učinka, temveč okuži okolico za dlje časa, je izredno važno vedeti, kako vpliva ta okužba na bodoče žetve.

Ena sama kmetija za tak poskus ne bi zadostovala, ker je znano, da geološka sestava tal različno reagira na atomsko žarčenje. Zato so se odločili za pet različnih pravi, ki v glavnem predstavljajo angleško kmetijsko gospodarstvo. Že letošnja setem in žetev je bila pod nadzorstvom, ker naj bi bila polja obdelana povsem normalno in prav tako povprečno gnojena, predno naj bi se začel veliki poskus. Kajti tudi umetna gnojila igrajo pri tem veliko vlogo. Žetev prihodnjega leta bodo odpeljali, jo analizirali, z najboljšimi občutljivimi aparati merili stopnjo radioaktivnosti pridelkov. Predvideno je, da bo ta, z velikimi stroški zvezan poskus trajal deset let, ker je jasno, da s stroncijem natop-

Institut za sodobno umetnost pripravlja slikarsko izstavo Šimpanza »Congo«. Pravijo, da »Congo« že 6 mesecev študira pri dr. Desmondu Morrisu. Šimpanz je dve leti star. Na sliki: Šimpanz »Congo« pri delu v londonskem studiju, ko se pripravljata za razstavo.

Zaradi tega so se angleške oblasti, ki skrbijo za obrambo pred atomskimi napadi, odločile za zelo drag in dolgotrajen poskus in so zemljišča omenjenih petih farm poskropili z raztopino stroncija, ki po učinkovitosti odgovarja

kos lesa, da zaposli železčne mišice. Jeleni iščejo spomladaj apnenčasto vodo, ki jo rabijo za razvoj novega rogova. Sesaoci in ptičje se kopljejo v vodi, prahu ali v mravljinjaku, da bi se osvobodili nadležnega mrčesa. Najbolj se je začudil prof. Line ko je ujel opico gibona. Na njegovih prsih je bila skoraj zarasla rana. Ko jo je znanstvenik preiskal, je v njej odkril kroglico prežvečene liste. Ko jo je analiziral, je ugotovil, da je sestavljena iz istih rastlin, kakršne uporabljajo Indijanci za zdravljenje poškodb.

»Predstava v naravi«

Ameriški zoolog Frank Line je nedavno izdal knjigo pod naslovom »Razkošna predstava v naravi«. V knjigi opisuje doslej neznane lastnosti raznih živali. Zlasti ga je zanimalo, kako živali počivajo. Orangutan spi visoko v kroni visokih dreves z iztegnjenimi nogami, medtem ko se z rokama opriema veje nad glavo. Gorila samec prenoči naslonjen na deblo košatega drevesa v postelji, ki si jo je sam nastlal z vejami in travo. Samice in mladina počivajo nad njim na vejah, da so mu vedno pred očmi. Njegov san je tako rahel, da ga vsak šum zbudi. Takoj je pripravljen braniti svojo družino. Moč njegovega udarca je strašna, s pestjo razbije glavo napadajočega leoparda.

Slon ima v svojem trebuhu, ki je sestavljen iz 40.000 mišic, grozovito moč. Brez večjega napora lahko dvigne predmet, težek omo tono in ga v jezi zažene 30 m daleč. Povodni konj z lahkoto pregrizne človeka s svojimi zobmi. Nasprotno pa je orel, ki tehta 6 do 7 kg, slab, ker ne more odleteti s kozličkom, ki tehta 3 do 4 kg.

Tuji šahisti pri nas

Te dni so gostovali v Sloveniji najprej romunski in za njimi še angleški šahisti. Moštvo kluba Energija iz Bukarešte — v svojih vrstah združuje predvsem kovinarje — je imelo prvo srečanje na jesenskih. Ker ima več držav- nih reprezentantov, je doseglo visoko zmago — 8:3. Za domače so Lesnik, Grosek, Kočevar (kot gost) in Korosec remizirali (prvi je imel za nasprotnika mednarodnega mojstra Ciocaltea), zmagal pa je Jan. Na vsaki strani sta igrali tudi dve šahistki, mimo njih pa še po en mladec. Društvo so Romuni nastopili v Ljubljani, proti ljubljanskemu šahovskemu klubu in zmagali s 7:4. Remizirali so Puc (kot gost), Premrlak, Kočevar in Fajfar (mladinec), zmagala pa Bajec in Šiška. Šahisti ljubljanske univerze pa so prejeli v goste svoje tovaršice z britanske univerze Astora in Cambridge. Angličani niso prispeli na turnejo po Jugoslaviji v reklamirani zasedbi, ampak s šibkejšimi močmi. Zlasti na zadnjih deskah in uradni dvojni visoki izgubili z 1:10. Tudi v brzoturnirju po ševniškem sistemu vsak z vsakim (vsak igralec je imel za posamezno partijo 7 minut časa) je zanesljivo zmagala Ljubljana. Rezultat je bil 9:5:29:3.

Slepi niso prikrajšani

Organizacija za krožna potovanja slepcev, katere sedež je v Lilleu, je pripravila 4 dnevno potovanje za skupino dvestotih slepcev iz dveh franconskih departmajev. Obiskali so znane turistične in umetniške zanimivosti Francije: Arras, Compiègne, Spahtilly, letališče v Orlyu, Chantilly z avtobusom po pariških četrtih in z »bateau-mouches« po Seini, Versailles in Triansons. V Versaillesu so se udeležili takoleimenovanih »Son et Lumières« (zvok in svetloba).

V Franciji je namreč navadno, da v času letne sezone z zvočnimi in svetlobnimi efekti nazorno pojasnijo zgodovino nekega gradu, cerkve ali znamenitejšee umetnine. V Bois de Vincennesu, predmestju Pariza, lahko gledate vso noč zgodovino Francije, prikazano na tak način. Skupino dvestotih slepcev so spremljali posebni vodiki, ki so znali tako razlagati, da so si lahko tudi slepi ustvarili vsaj približno predstavo o teh umetninah in prirodnih lepotah.

I. skupina: Finska — Nizozemska 0:30:5 (1), Romunija — SZ 0:31:5, Trska — Francija 1:1; II. skupina: ZDA — Bolgarija 1:1, Škotska — V. Nemčija 0:51:5, Madžarska — Avstrija 1:0 (1); III. skupina: Poljska — Norveška 2:0, Jugoslavija — Zah. Nemčija 1:5:0:5.

Line je ugotovil, da pogoltno klopotača pred poletnim spanjem debelejši kamen ali

V II. kolu mednarodnega turnirja v Gotti sta bili končani samo dve partiji. Bolgar Najkirih je premagal Fuchsa (VN), Šliwa in Filip pa sta remizirala. Partije Eronstajn — Reilstab, Pachmann — Vaskjukov, Bilek — Udovčić, Roberts-Milč, Malik-Uhlmann ter Breustedt-Goltz so prekinjene. Rezultati I. kola mednarodnega turnirja v Sarajevu: Bogdanović-Trifunović remi, Kozomara-Karaklačić 0:1, Uždvarič — Osmanagić remi, Puc-Cokalica remi, Marić-Smalbegović so prekinjene.

V VI. kolu ženske šahovske olimpijade v Evenu so bili doseženi sle rezultati:

Klub za konjeniški šport v Ljutomeru je v nedeljo priredil na dirkališču v Ljutomeru je-senske konjske dirke, ki so kljub številnim drugim prireditvam v Pomurju privabile več tisoč gledalcev iz raznih krajev Slovenije. Organizatorji so spored temeljito pripravili in poskrbeli za dobro urejenost steze. V dirki za prvenstvo Slovenije za dveletne konje so zasedli prva tri mesta konji kobla-larne Turnišče, medtem ko je

zmagovalac te dirke Jože Ger-dak prejel vенец in plaketo od Republiške konjeniške zveze. Prav tako je Zveza za konjeniški šport Slovenije prispevala 40.000 din za nagrade v tej dirki. Za kasaske dirke je bilo prijavljenih 36 konj, za galop-ske dirke pa deset, čeprav jih je sodelovalo le pet.

REZULTATI:
Dirka OLO Murska Sobotka: 1. Finejša (Slavič Ludvik, Grabe) 1.29.4, 2. Luška (Jože Sršen, Ver-santa) 1.26.7 (najboljši čas dirave) 3. Sistra (Bojan Pušenjak) 1.31.9, 4. Pistra (Slavič Anton, Grabe) 1.30.2.
Dirka Konjerejske zadruge Cvena: 1. Punčka (Lojze Jurč, Ljutomer) 1.29.3, 2. Cielka (Jože Hercog, Vosek pri Mariboru) 1.36.5, 3. Plemenit (Joško Slavič, Bunčani) 1.30.7.
Dirke za prvenstvo Slovenije za dveletne konje: 1. Lendava (Kob-larna Turnišče) 1.35.0, 2. Aiben (Koblarina Turnišče), 1.35.7, 3. Ludi (Koblarina Turnišče), 1.43.6.
Dirka OZZ Murska Sobotka: 1. Smljha (Miran Šumak, Ljutomer)

Kotalkarji imajo besedo

Na betonski plošči v Cuferte-ju v ulici v Ljubljani je bilo zad-nje dni zelo živahno: rednih obiskovalcev tega drsališča je bilo namreč ob vsaki uri do-voji, največ pa so zahajali na skopne treninge domači igralci hokeja na kotalkah člani Olym-pije. Prav zdaj so se namreč marljivo pripravljali za letoš-nje državno prvenstvo, ki se bo začelo v petek v Novi Gorici v počastitev desetletnice priklju-čtve Slovenskega Primorja k Jugoslaviji.

Pred tremi leti so se prvič zbrali na betonski plošči pod nadzorstvom trenerja Goršeta. Po letu dni trdega treninga so prvič zbrali na betonski plošči pod nadzorstvom trenerja Goršeta. Po letu dni trdega trenin-ga so prvič igrali pred gledalci v Novi Gorici, lani so ob tem času prvič sodelovali na II. ju-goslovanskem prvenstvu v istem kraju. Na turnirju so zasedli sicer zadnje mesto, prireditelji pa so jih nagradili z lepim pokalom za najbolj borbemo in disciplinirano moštvo na prven-stvu. Ta nepričakovana lovorika iz Nove Gorice je spodbu-dila mlade igralce k še vestnej-šemu delu na betonski plošči. Uspehi seveda niso zaostali; v začetku nove sezone (1957) so precej napredovali in zmagali v nekaterih tekmah z močnimi nasprotniki, med drugim tudi z moštvom »Viktor Lenac« z Re-ke in Mladostjo iz Zagreba.

GR Pridite na III. Mednarodni vinski sejem

na Gospodarsko razstavišče v Ljubljani v času od 4. do 15. septembra 1957

Načr 600 vrst najboljših vin iz Južne Afrike, Alžira, Anglije, Avstralije, Avstrije, Cipra, Čila, Francije, Grčije, Holandije, Italije, Kanade, Maite, Zahodne Nemčije, Portugalske, Romunije, Španije, Švice, Urugvaj, ZSSR, Jugoslavije in drugih držav.

Obi čite Ljubljano in izkoristite 50% popust na železnici

BORIS LAVRENJEV

Enainštirideseti

1

Blesteči obroč kozaških sabelj se je pred zoro prelomil za trenutke na severni strani, presekam z ognjenimi mitraljeskimi pljuski in skozi razpoko se je z vročinski naporom prebil rdeči komisar Jevsjukov.

Vseh skupaj se je izrgalo iz smrtnega obroča v grebenasti pušavski kotanji — rdeči Jevsjukov, njih trindvajset in Marjutka.

Sto devetnajst borcev in skoraj vse kamele pa je ostalo stegnjenih na zmruženem pesku med kačastimi bučami saksusala* in rdečimi stabli tamariske.

Ko so raportirali esaulu Burigi, da so se sovražnikovi ostanki umaknili —

dela na klopi, mastni od ribjih luskin, v hlačah iz grobega sukna in parala srebrnkasto ter spolzko drobovje slani-kov.

Ko pa so po vaseh in mestih razgla-sili rekrutacijo dobrovoljcev za rdečo, takrat še gardo, je Marjutka nenadoma zabolala nož v klop, vstala in se odšla v svojih trdih hlačah vpisat v rdečo gardo.

Prvič so jo nagnali, ko pa so videli, da trdoglavo prihaja nazaj sleherni dan, so se nasmejali in jo sprejeli za rdečega gardista, enakega po pravicah z drugimi, samo vzeli so od nje podpis, da se bo odrekla ženskega načina življenja in mimo ostalega rojstva otrok do končne zmage dela nad kapitalom.

Marjutka, tenki trs z obale reke, je splela rdečkaste lase pod turkmensko sivo šubaro, a Marjutkine oči so pričele besneti in se sršiti z rumenim, mačjim sijajem.

Poglavitno v Marjutkinem življenju je bilo sanjarjenje. Rada je fantazirala in s koščkom svinčnika je na slehernem kosu papirja, kjer koli ga je našla, s

poševnimi črkami čekala verze. To je bilo znano vsemu odredu. Kadar koli bi prišli v mesto, kjer so izhajali časniki, bi Marjutka zmoledovala v pisarni polo papirja.

Oblizaje ob vznemirjenju usahla usta, bi skrbno prepisovala verze, napisala naslov, a spodaj podpis.

PESEM MARIJE BASOVE

Im odnesla bi jo v uredništvo. V uredništvu bi buljila z očmi v vitko dekle v kožuhu s konjeniško karabinko, začudeni bi sprejemali verze in obljubili, da jih bodo prebrali.

Ko bi jih mirno vse premerila s pogledom, bi Marjutka potem odšla.

Radovedni uredniški tajnik bi pričel prebirati verze. Pleča bi se mu naekrat pričela tresiti, usta pa bi se mu razpo-tegnila od nezadržnega smeha. Zbrali bi se sodelavci in sekretar, dušeč se od smeha, bi bral verze.

Sodelavci so se valjali od smeha, se-deč na oknih: pohištva v tistem času ni bilo.

Verzi so bili različni. Med njimi tudi o Leninu:

Lenin, heroj naš proletarski, morali bi te pretepesti, zrušil si naš prestol carski, stopil z nogo si na delo.

Naslednjega jutra bi se Marjutka spet prikazala. Zroč naravnost v oči sekretarju, katerega obraz bi se krčil v grimasah, bi pobrala svoje papirje in težko rekla:

»Torej, ne morete objaviti? Pesmi niso dognane? Pišem jih naravnost iz duše, obdelam jih kot s sekiro, pa ven-dar so slabe. Kaj naj storim — šo bolj se bom potrudila. In zakaj je to tako težko, riblja kuga? A?«

Potem bi spet odšla, skomignila z rameni in nabila svojo turkmensko šubaro na čelo.

Verzi Marjutki niso šli izpod rok, toda s puško je odlično streljala v cilj. V odredu Jevsjukova je bila najboljši strelec in v spopadih je bila vedno po-leg rdečega komisarja.

Jevsjukov bi navadno pokazal s prestom:

»Marjutka! Glej, oficir!«

* Saksual — pušavsko rastlinje